

**Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania
„Dolina Raby”**

**LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU
dla
LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA
DOLINA RABY**

Gdów, styczeń 2009 r.

Spis treści

SPIS TREŚCI.....	2
1. CHARAKTERYSTYKA LGD JAKO JEDNOSTKI ODPOWIEDZIALNEJ ZA REALIZACJĘ LSR.....	3
2. OPIS OBSZARU OBJĘTEGO LSR WRAZ Z UZASADNIENIEM JEGO WEWNĘTRZNEJ SPÓJNOŚCI	11
3. ANALIZA SWOT DLA OBSZARU OBJĘTEGO LSR, WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ ANALIZY. ..	27
4. OKREŚLENIE CELÓW OGÓLNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH LSR ORAZ WSKAZANIE PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ SŁUŻĄCYCH OSIĄGNIĘCIU POSZCZEGÓLNYCH CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH W RAMACH, KTÓRYCH BĘDĄ REALIZOWANE OPERACJE, ZWANYCH DALEJ „PRZEDSIĘWZIĘCIAMI”	30
5. OKREŚLENIE MISJI LGD	42
6. WYKAZANIE SPÓJNOŚCI SPECYFIKI OBSZARU Z CELAMI LSR	44
7. UZASADNIENIE PODEJŚCIA ZINTEGROWANEGO DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH W RAMACH LSR .	45
8. UZASADNIENIE PODEJŚCIA INNOWACYJNEGO DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ PLANOWANYCH W RAMACH LSR....	47
9. OKREŚLENIE PROCEDURY OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR, PROCEDURY WYBORU OPERACJI PRZEZ LGD, PROCEDURY ODWOŁANIA OD ROZSTRZYGNIEŃ ORGANU DECYZYJNEGO W SPRAWIE WYBORU OPERACJI W RAMACH DZIAŁANIA, O KTÓRYM MOWA W ART. 5 UST. 1 PKT 21 USTAWY Z DNIA 7 MARCA 2007 R. O WSPIERANIU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROLNEGO NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH, KRYTERIÓW, NA PODSTAWIE KTÓRYCH JEST OCENIANA ZGODNOŚĆ OPERACJI Z LSR, ORAZ KRYTERIÓW WYBORU OPERACJI, A TAKŻE PROCEDURY ZMIANY TYCH KRYTERIÓW.....	48
10. OKREŚLENIE BUDŻETU LSR DLA KAŻDEGO ROKU JEJ REALIZACJI.....	54
11. OPIS PROCESU PRZYGOTOWANIA I KONSULTOWANIA LSR	57
12. OPIS PROCESU WDRAŻANIA I AKTUALIZACJI LSR.....	58
13. ZASADY I SPOSÓB DOKONYWANIA OCENY (EWALUACJI) WŁASNEJ.....	60
14. OKREŚLENIE POWIĄZAŃ LSR Z INNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI ZWIĄZANYMI Z OBSZAREM OBJĘTYM LSR	61
15. WSKAZANIE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, PRZEDSIĘWZIĘĆ LUB OPERACJI REALIZOWANYCH PRZEZ LGD W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW WDRAŻANYCH NA OBSZARZE OBJĘTYM LSR	65
16. PRZEWIDYWANY WPŁYW REALIZACJI LSR NA ROZWÓJ REGIONU I OBSZARÓW WIEJSKICH	66
17. INFORMACJA O DOŁĄCZANYCH ZAŁĄCZNIKACH.....	68

1. Charakterystyka LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację LSR

1) nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze;

Nazwa: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Raby”

Status prawny: Stowarzyszenie z uwzględnieniem zapisów art. 15 ustawy z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Data wpisu w KRS: 22 października 2008 r.

Numer KRS: 0000316230

2) opis procesu budowania partnerstwa;

Z inicjatywą utworzenia LGD wystąpiły władze samorządowe Gdowa. Stopniowo do inicjatywy przyłączały się władze samorządowe pozostałych gmin na obszarze, których działa LGD.

W zebraniu założycielskim, które odbyło się dnia 31 lipca 2008 roku w Łapanowie wzięły udział 33 osoby uprawnione do głosowania – 22 osoby fizyczne i 11 osób reprezentujących podmioty prawne.

Do reprezentowania założycieli przed sądem wybrano Komitet Założycielski w składzie:

1. Zbigniew Fic – Wójt Gminy Biskupice
2. Jan Kulig – Wójt Gminy Łapanów
3. Józef Nowak – Wójt Gminy Trzciana

W związku z uwagami sądu konieczne okazało się jeszcze jedno spotkanie założycieli w dniu 23 września 2008 r. w Gdowie.

W dniu 22 października 2008 roku wpisano LGD do KRS.

3) charakterystyka członków LGD albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD;

LGD zrzesza 51 członków zwyczajnych, w tym 13 osób prawnych i 38 osób fizycznych. Osób reprezentujących sektor publiczny jest 7, a sektor społeczny (w tym rolników) – 21 i sektor gospodarczy - 23.

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru LGD „Dolina Raby”

Lp	Imię i nazwisko/nazwa	Sektor	Funkcja w LGD	Rodzaj prowadzonej działalności
1.	Gmina Trzciana	Publiczny	Członek Rady	Jednostka samorządu terytorialnego
2.	Fundacja Pensjonatów Pogodnej Starości	Społeczny	Członek Rady	Organizacja pozarządowa
3.	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Kamionna	Społeczny	Wiceprzewodniczący Rady	Organizacja pozarządowa
4.	Karol Kłósek	Społeczny	Członek Zarządu	Rolnik
5.	Marzanna Hojda	Gospodarczy	Członek Rady	Przedsiębiorca
6.	Elżbieta Nowak	Społeczny	Członek zwyczajny	Rolnik
7.	Stanisław Kowalczyk	Społeczny	Członek Komisji Rewizyjnej	Rada Sołecka
8.	Piotr Legień	Społeczny	Członek zwyczajny	Rolnik
9.	Gmina Biskupice	Publiczny	Przewodniczący Rady	Jednostka samorządu terytorialnego
10.	OSP Łazany	Społeczny	Członek zwyczajny	Organizacja pozarządowa
11.	Stowarzyszenie Mieszkańców „Nasza Wieś 2000”	Społeczny	Członek Komisji Rewizyjnej	Organizacja pozarządowa
12.	Krystyna Łanoszka	Społeczny	Członek Rady	Przedstawiciel Rady Sołeckiej
13.	Marlena Ruśkowska	Społeczny	Członek zwyczajny	Przedstawiciel Grupy Nieformalnej
14.	Gmina Nowy Wiśnicz	Publiczny	Wiceprzewodniczący Rady	Jednostka samorządu terytorialnego
15.	Kazimierz Chmura	Gospodarczy	Członek Rady	Przedsiębiorca
16.	Wojciech Grela	Społeczny	Członek Rady	Przedstawiciel Grupy Nieformalnej
17.	Sławomir Błoniarz	Społeczny	Członek zwyczajny	Rolnik
18.	Jacek Daniec	Społeczny	Członek Rady	Przedstawiciel Rady Sołeckiej
19.	Andrzej Stańczyk	Społeczny	Członek Zarządu	Przedstawiciel Grupy Nieformalnej
20.	Gmina Łapanów	Publiczny	Członek Rady	Jest chyba uchwałą Rady
21.	„Otwarte Serca”	Społeczny	Członek Rady	Organizacja pozarządowa
22.	Ewa Bachula	Gospodarczy	Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej	Przedsiębiorca
23.	Maria Kukła	Społeczny	Członek Rady	Rolnik
24.	Józef Kluba	Społeczny	Członek zwyczajny	Rolnik
25.	Andrzej Dedio	Gospodarczy	Wiceprzewodniczący Rady	Przedsiębiorca
26.	Sławomir Gacek	Gospodarczy	Członek Zarządu	Przedsiębiorca
27.	Jan Kosiba	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru LGD „Dolina Raby”

28.	Stanisław Kaczmarczyk	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
29.	Gmina Żegocina	Publiczny	Członek Rady	Jednostka samorządu terytorialnego
30.	Tomasz Durbas	Gospodarczy	Członek Rady	Przedsiębiorca
31.	Antoni Durbas	Gospodarczy	Członek Rady	Przedsiębiorca
32.	Gmina Gdów	Publiczny	Członek Rady	Jednostka samorządu terytorialnego
33.	Karol Surma	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
34.	Galicyjski Pakt Samorządowy „Kompas”	Społeczny	Członek Rady	Organizacja pozarządowa
35.	Adam Kruszyna	Gospodarczy	Członek Rady	Przedsiębiorca
36.	Wojciech Zajd	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
37.	Bogdan Żądło	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
38.	Jerzy Malarczyk	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
39.	Teresa Wojas	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
40.	Marek Kurzydym	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
41.	Jerzy Marosz	Gospodarczy	Członek Rady	Przedsiębiorca
42.	Janusz Musiał	Gospodarczy	Członek Rady	Przedsiębiorca
43.	Iwona Kierepka	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
44.	Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej	Publiczny	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej	Zakład Opieki Zdrowotnej
45.	Marta Daniec-Płaszczyk	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
46.	Krzysztof Kwatera	Gospodarczy	Prezes Zarządu	Przedsiębiorca
47.	Monika Głogowska	Społeczny	Członek zwyczajny	Działacz społeczny
48.	Małgorzata Duraj	Społeczny	Członek zwyczajny	Działacz społeczny
49.	Katarzyna Wilk	Społeczny	Członek zwyczajny	Działacz społeczny
50.	Michał Kruszyna	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca
51.	Lidia Nawrot	Gospodarczy	Członek zwyczajny	Przedsiębiorca

Sposób rozszerzania członków LGD

Sposób rozszerzania składu LGD o nowych członków określa § 12 i 13 Statutu LGD.

LGD zrzesza członków:

- a. zwyczajnych;
- b. wspierających;
- c. honorowych.

Członkiem zwyczajnym LGD może być osoba, która spełnia warunki określone w ustawie Prawo o stowarzyszeniach, działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich lub wyrazi na piśmie deklarację takiego działania oraz:

- d. Jest przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej; lub
- e. Jest rolnikiem prowadzącym osobiście i na własny rachunek działalność rolniczą w pozostającym w jego posiadaniu gospodarstwie rolnym o wielkości co najmniej 1 ha użytków rolnych; lub
- f. Jest rolnikiem prowadzącym gospodarstwo agroturystyczne; lub
- g. Jest reprezentantem niesformalizowanych grup (struktur) społecznych, takich jak koła gospodyń wiejskich, koła zainteresowań, fora dyskusyjne, grupy inicjatywne mieszkańców itp. i przedstawi pisemną rekomendację od minimum 10 osób – członków takiej grupy (struktury); lub
- h. Jest reprezentantem Rad Sołeckich;

oraz złoży pisemną deklarację wg wzoru przygotowanego przez Zarząd.

Członkiem zwyczajnym LGD może być też osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego, która przedstawi uchwałę organu uprawnionego do podejmowania takich decyzji i wskaże swojego reprezentanta w LGD, który uczestniczy w spotkaniu założycielskim. Osoba prawna musi złożyć pisemną deklarację wg wzoru przygotowanego przez Zarząd podpisaną przez osoby uprawnione do reprezentowania na zewnątrz danej osoby prawnej. W uchwale organu stanowiącego powinien być zapis dotyczący deklaracji działania osoby prawnej na rzecz rozwoju obszaru objętego LSR.

Członkiem wspierającym może być każda osoba fizyczna lub prawna, która zadeklaruje wsparcie materialne lub organizacyjne działalności LGD.

Członkiem honorowym LGD może być osoba fizyczna oraz osoba prawna. Członkostwo honorowe nadaje Walne Zebranie Członków osobom szczególnie zasłużonym dla działalności LGD.

Nabycie i stwierdzenie utraty członkostwa zwyczajnego i wspierającego w LGD następuje na podstawie uchwały Zarządu LGD.

Od uchwały Zarządu w przedmiocie nienabycia członkostwa, jak i wykluczenia członka LGD przysługuje odwołanie do Walnego Zebrania Członków w terminie 21 dni od dnia doręczenia stosownej uchwały Zarządu. Uchwała Walnego Zebrania jest ostateczna i podejmowana na najbliższym Walnym Zebraniu Członków, ale nie później niż w terminie do 6 miesięcy od złożenia odwołania.

Sposób pozyskiwania nowych członków

Zarząd LGD prowadzi będzie intensywne w działania na rzecz pozyskiwania dodatkowych członków. Służyć będą temu wszelkie działania informujące, jak i organizacja promocyjnych imprez kulturalnych i spotkań aktywizujących.

Ważnym źródłem informacji dla mieszkańców i partnerów działających na obszarze LGD będzie strona internetowa LGD, na której również znajdować się będzie informacji o otwartości LGD na nowych członków.

4) struktura rady lub innego organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, zwanych dalej „organem decyzyjnym”;

W skład Rady wchodzi 22 osoby, w podziale na trzy sektory w następujący sposób:

- a) partnerzy publiczni - 6 osób, co stanowi 27,2 % składu Rady
- b) partnerzy gospodarczy - 8 osób, co stanowi 36,4 % składu Rady
- c) partnerzy społeczni - 8 osób, co stanowi 36,4 % składu Rady

Partnerzy publiczni stanowią poniżej 50 % składu Rady.

Każdy z sektorów jest reprezentowany przez co najmniej 3 osoby.

Obszar każdej gminy jest reprezentowany przez co najmniej jednego przedstawiciela.

Kobiety stanowią 22,7 % składu LGD.

Skład Rady podano w tabeli poniżej.

Tab. Skład Rady

Lp	Imię i nazwisko	Podmiot	Gmina	Sektor
1	Józef Nowak	Gmina Trzciana	Trzciana	Publiczny
2	Franciszka Pawlicka	Fundacja Pensjonatów Pogodnej Starości	Trzciana	Społeczny
3	Roman Surma	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Kamionna	Trzciana	Społeczny
4	Marzanna Hojda	Tartak Elektryczny – Marzanna Hojda	Trzciana	Gospodarczy
5	Jan Kulig	Gmina Łapanów	Łapanów	Publiczny
6	Tadeusz Jarzębak	Stowarzyszenie „Otwarte Serca”	Łapanów	Społeczny
7	Maria Kukła	Rolnik	Łapanów	Społeczny
8	Andrzej Dedio	Wyrób Sprzedaż Mięsa i Wędlin Andrzej Dedio	Łapanów	Gospodarczy
9	Zbigniew Fic	Gmina Biskupice	Biskupice	Publiczny
10	Anna Rachwalik	Stowarzyszenie Galicyjski Pakt Samorządowy „Kompas”	Biskupice	Społeczny
11	Krystyna Łanoszka	Rada Sołecka wsi Sławkowice	Biskupice	Społeczny
12	Adam Kruszyna	FHU ADIM Pomoc Drogowa Kruszyna Adam	Biskupice	Gospodarczy
13	Stanisław Gaworczyk	Miasto i Gmina Nowy Wiśnicz	Nowy Wiśnicz	Publiczny
14	Wojciech Grela	Klub Sportowy „KRIS-Szreniawa Nowy Wiśnicz”	Nowy Wiśnicz	Społeczny
15	Jacek Daniec	Rolnik	Nowy Wiśnicz	Społeczny
16	Kazimierz Chmura	FERRO Chmura Kazimierz	Nowy Wiśnicz	Gospodarczy
17	Zbigniew Wojas	Gmina Gdów	Gdów	Publiczny
18	Jerzy Marosz	PPHU Domater sp.j.	Gdów	Gospodarczy

19	Janusz Musiał	Studio „M”	Gdów	Gospodarczy
20	Jerzy Błoniarczyk	Gmina Żegocina	Żegocina	Publiczny
21	Antoni Durbas	Meblostyl	Żegocina	Gospodarczy
22	Tomasz Durbas	Inter-Styl	Żegocina	Gospodarczy

5) zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego;

Stowarzyszenie działa na podstawie przepisów ustawy z 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.), ustawy z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427), rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1) oraz niniejszego statutu.

Władzami Stowarzyszenia są:

- 1) Walne Zebranie Członków,
- 2) Zarząd,
- 3) Komisja Rewizyjna,
- 4) Rada.

Najwyższą władzą Stowarzyszenia jest Walne Zebranie Członków, w którym uczestniczą wszyscy członkowie zwyczajni. Do kompetencji Walnego Zebrania Członków należy m.in. wybór pozostałych władz i ustanawianie regulaminów.

Zarząd kieruje bieżącą działalnością LGD. Zarząd wspomaga Biuro LGD. Opis kwalifikacji pracowników, zasady ich naboru i warunki lokalowe Biura opisano w załącznikach do wniosku o wybór LGD.

Komisja Rewizyjna pełni funkcje kontrolne.

Rada Fundacji jest organem decyzyjnym Lokalnej Grupy Działania. Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju Obszarów Wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, które mają być realizowane w ramach opracowanej przez LGD LSR.

Rada składa się obecnie z 22 osób (możliwy skład to 16-25 osób) powoływanych przez Walne Zebranie Członków, w taki sposób aby partnerzy publiczni nie stanowili więcej niż 50% składu Rady.

Nie można być jednocześnie członkiem Rady i Zarządu lub Komisji Rewizyjnej. Członkiem Rady nie może być też pracownik LGD.

Członek Rady może być odwołany przez Walne Zebranie Członków.

Kadencja Rady trwa 2 lata.

W przypadku zmniejszenia się składu Rady w czasie trwania kadencji, wybory uzupełniające przeprowadza się na najbliższym Walnym Zebraniu Członków.

Wybory Rady odbywają się w sposób jawny, zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. Przewodniczący Walnego Zebrania Członków może wprowadzić sposób tajny wyborów na wniosek uczestnika Walnego Zebrania Członków.

Zasady i procedury funkcjonowania Rady określa **Regulamin Rady**.

Rada wybiera ze swego grona Przewodniczącego i trzech Wiceprzewodniczących.

Wybór operacji, o których mowa wyżej dokonywany jest w formie uchwały Rady, podjętej zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania, w tym Przewodniczącego lub co najmniej jednego z Wiceprzewodniczących w trybie jawnym lub tajnym. Tryb tajny wprowadzany jest na wniosek uczestnika posiedzenia Rady, po jego przyjęciu przez Radę.

W przypadku równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego, a w przypadku jego nieobecności głos Wiceprzewodniczącego, prowadzącego posiedzenie Rady.

Wykluczenie z dyskusji i głosowania członka Rady

Zasady te określa § 21 regulaminu:

3. Każdy Członek Rady, przed uczestnictwem w pierwszym posiedzeniu Rady składa oświadczenie, że w razie zaistnienia sytuacji, o której mowa w ust. 4, poinformuje o tym Przewodniczącego Rady.
4. Członek Rady jest wyłączony od udziału w wyborze operacji w razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności. Za takie okoliczności uważane jest w szczególności ubieganie się o wybór operacji w ramach działania - wdrażanie LSR z zastrzeżeniem ust. 3 i 5.
5. Przewodniczący Rady może wszcząć głosowanie nad przywróceniem Członka Rady przy udziale w wyborze operacji. Wszczęcie tego głosowania może nastąpić dopiero po wysłuchaniu Członka Rady którego dotyczy sprawa, o której mowa w ust. 4.

6) kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego

Spośród 22 członków Rady:

- a) 12 osób posiada udokumentowaną wiedzę z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i podejścia Leader;
- b) 20 osób to osoby zameldowane na pobyt stały, na obszarze objętym LSR, przez okres co najmniej 3 lat;
- c) 1 osoba posiada udokumentowaną znajomość języka roboczego Unii Europejskiej (niemiecki) w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się.

Szczegółowe informacje o kwalifikacjach i doświadczeniu osób wchodzących w skład organu decyzyjnego zawarto w załączniku nr 11 do wniosku o wybór lokalnej grupy działania (LGD) do realizacji lokalnej strategii rozwoju (LSR) w ramach PROW 2007-2013.

7) doświadczenie LGD i członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji

Członkowie LGD mają bogate doświadczenie w realizacji operacji dzięki wykonaniu wielu projektów ze środków zewnętrznych, w tym środków z Unii Europejskiej (w załączniku nr 17 do wniosku o wybór lokalnej grupy działania zamieszczono informację o 17 z nich).

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru LGD „Dolina Raby”

Są to projekty obejmujące bardzo różne dziedziny, zarówno zgodne z działaniami w Osi 3 i 4 PROW (w załączniku nr 17 podano informację o pięciu takich projektach) , jak i inne projekty zrealizowane na obszarach wiejskich.

Szczegółowe informacje o doświadczeniu członków LGD zawarto w załączniku nr 17 do wniosku o wybór lokalnej grupy działania (LGD) do realizacji lokalnej strategii rozwoju (LSR) w ramach PROW 2007-2013.

2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności

1) wykaz gmin wchodzących w skład LGD albo będących jej partnerami

Obszar LGD stanowi obszar 6 gmin, których dane podano w tabeli:

Gmina	Kod terytorialny	Typ gminy	Liczba mieszkańców*
Gdów	2122019022	Wiejska	16 425
Biskupice	2122019012	Wiejska	8 602
Łapanów	2122001052	Wiejska	7 513
Trzciana	2122001082	Wiejska	5 152
Nowy Wiśnicz	2122001063	Miejsko-wiejska	12 779
Żegocina	2122001092	Wiejska	5 043
Razem			55514

* liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31 XII 2006.

Liczba zameldowanych mieszkańców miasta Nowy Wiśnicz na dzień 31 XII 2006 r. wyniosła 2 589 czyli poniżej liczby 20 tys. mieszkańców, umożliwiającej społeczności miasta w gminie miejsko-wiejskiej udział w Osi 4 PROW – Leader.

Łączna liczba zameldowanych mieszkańców obszaru LGD na dzień 31 XII 2006 r. wyniosła 55514 mieszkańców czyli jest większa od 10 tys. i mniejsza od 150 tys. mieszkańców.

Obszary gmin tworzące LGD przylegają do siebie w taki sposób, że obszar LGD znajduje się w jednym obrysie.

2) uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe

Dane wykorzystane do opracowania tego rozdziału pochodzą ze źródeł ogólnodostępnych w internecie m.in. ze stron Powiatu Wielickiego i Bocheńskiego oraz ze stron poszczególnych gmin wchodzących w skład LGD. Dodatkowo wykorzystano mapy mezograficzne Konradckiego i klimatyczne Bugały. Do opracowania wykorzystano również dane pochodzące z opracowań „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wielickiego”, „Ocena zanieczyszczenia gleb województwa Małopolskiego”, „Informacja o stanie środowiska w powiecie Bocheńskim w 2004 roku” oraz „Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2006 roku”. Zostały tu również wykorzystane dane z Banku Danych Regionalnych GUS.

Powierzchnia i położenie administracyjne oraz mapa

Obszar LGD należy do dwóch powiatów, zachodnia część do wielickiego a wschodnia do bocheńskiego. Do pierwszego z nich należą gminy Gdów i Biskupice, do drugiego Łapanów,

Trzciana, Nowy Wiśnicz i Żegocina. Oba powiaty znajdują się na terenie województwa małopolskiego.

Powierzchnia terenu LGD wynosi 383 km². Obszar ten stanowi odpowiednio 35,9% powiatu bocheńskiego oraz 36,5% powiatu wielickiego. Całe LGD zajmuje 2,52% województwa małopolskiego.

Obszar LGD sąsiaduje z 12 gminami należącymi do 5 powiatów. Od północno-zachodu z gminami Wieliczka, Niepołomice i Kłaj z powiatu wielickiego. Od północy z gminą i miastem Bochnia z powiatu bocheńskiego oraz od północno-wschodu z gminą Brzesko z powiatu brzeskiego. Od wschodniej strony z gminą Lipnica Murowana z powiatu bocheńskiego oraz od południa z gminami Laskowa, Limanowa i Jodłownik z powiatu limanowskiego. Od południowego-zachodu LGD graniczy z gminami Dobczyce i Raciechowice należącymi do powiatu myślenickiego.

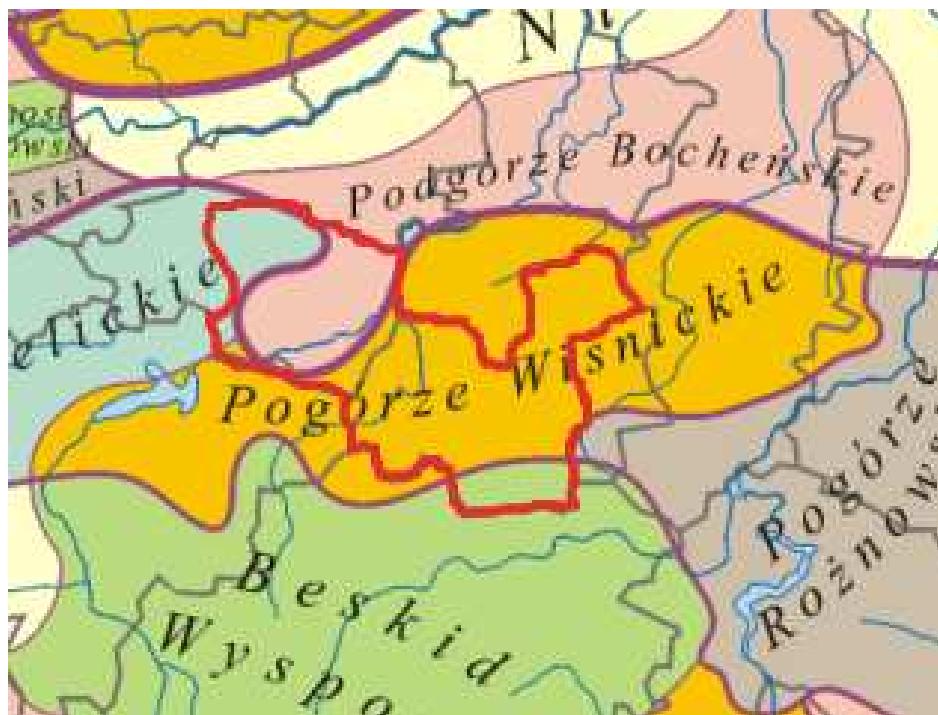
Istotnym uwarunkowaniem dla charakterystyki obszaru jest bliskość miasta wojewódzkiego Krakowa. Odległość jaka dzieli to miasto z Biskupicami wynosi 20,5 km a z Gdowem 29 km. Pozostałe gminy znajdują się trochę dalej na wschód ale wciąż relatywnie blisko. Z Krakowa do Łapanowa będziemy jechać 38,6 km, do Trzciany 48,6 km, do Nowego Wiśnicza 47,3 km a do Żegociny 55,3km. Podane odległości są pokazują realną najkrótszą odległość jaką trzeba pokonać z centrum Krakowa do tych gmin po drogach krajowych, powiatowych lub gminnych.

Położenie geograficzne i ukształtowanie terenu

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną obszar LGD znajduje się w regionie Karpackim w prowincji Karpaty Zachodnie oraz należy do czterech mezoregionów: Pogórza Wiśnickiego, Wielickiego i Bocheńskiego oraz do Beskidu Wyspowego.

Obszar LGD znajduje się na wysokości między 200 a 300 m n.p.m w północnej części na terenie Pogórza Bocheńskiego z wyjątkiem kawałka znajdującego się na terenie Pogórza Wielickiego gdzie wzgórza mają do ok. 400 m n.p.m. . Im bardziej przesuwamy się w kierunku południowo-wschodnim tym wzniesienia stają się coraz wyższe. Tak można rozpoznać obszary Pogórza Wiśnickiego. W południowo-wschodniej części LGD w Beskidzie Wyspowym wysokości nad poziomem morza dochodzą do ok. 800 m n.p.m. Ogólnie teren LGD jest obszarem na którym rzeźba terenu jest mocno urozmaicona, znajduje się wiele gór, pagórków, dolin oraz rzek i górskich potoków. Wzniesienia mają przeważnie łagodne zbocza, zwłaszcza w zachodniej części badanego obszaru. Najwyższe góry na terenie LGD to Kamionna o wysokości ponad 800 m n.p.m. i Łopusza o wysokości 568 m n.p.m..

Klimat

Według podziału stworzonego przez W. Bugałę, H. Chylareckiego i T. Bojarczuka obszar LGD należy do IV strefy klimatycznej w Polsce. W tej strefie zaznacza się już znaczny wpływ klimatu kontynentalnego i uprawa niektórych mało wytrzymałych roślin może być możliwa tylko w okresach między mroźnymi zimami. Największą anomalią klimatyczną występującą w tym rejonie jest „halny”, gwałtowny i ciepły wiatr z południa wiejący jesienią i zimą. Najcieplejszym miesiącem roku jest lipiec. Średnia roczna temperatura waha się pomiędzy +8 a +6 stopni a długość zalegania śniegu w okolicy 170 dni w roku.

Gleby i lasy

Na obszarze grupy „Dolina Raby” użytki rolne zajmują 11 102 ha co stanowi 29% powierzchni obszaru. Gleby na terenie LGD są stosunkowo dobrej jakości. Najlepsze gleby znajdują się w zachodniej części należącej do powiatu wielickiego które należą do jednych z najlepszych w powiecie. Dominują gleby I-III klasy bonitacyjnej. Według wojewódzkich badań ochrony środowiska gleby powiatu bocheńskiego również należą do gleb stosunkowo czystych, nienarażonych na zanieczyszczenia. Ogólnie jakość gleb na terenie LGD można

uznać za dobrą. Zanieczyszczenie metalami ciężkimi jest stosunkowo niewielkie natomiast istotnym zagrożeniem jest erozja gleb, która jest ogólnie problemem całego województwa.

Obszar LGD jest pokryty w około 20% lasami. Jest to trochę mniej od średniej dla całego województwa która wynosi 29% oraz od średniej dla terenów wiejskich w Polsce która wynosi 29,5%. Wśród gatunków drzew dominują: buk, sosna, dąb i jodła.

Szlaki komunikacyjne

Najważniejsza na terenie LGD jest droga wojewódzka numer 966 łącząca Wieliczkę a w praktyce również Kraków z Tymową. Jest to także najbardziej obciążona droga na tym terenie. Łączy ona razem z drogą wojewódzką 965 relacji Limanowa – Bochnia wszystkie gminy na terenie LGD. Istotna dla tego obszaru jest również droga numer 967 prowadząca z Myślenice do Bochnia. Co prawda bezpośrednio nie ma żadnej drogi krajowej ale blisko północnej granicy LGD biegnie droga krajowa numer 4 łącząca Kraków z Korczową (granica z Ukrainą) przez Tarnów i Rzeszów a wcześniej przed Krakowem jako A4 Katowice, Wrocław do granicy Niemieckiej. Bliskość drogi o takim znaczeniu jest istotna z logistycznego punktu widzenia. Oprócz tego w pobliżu wschodniej części LGD znajduje się również istotna droga krajowa numer 75 z Brzeska przez Nowy Sącz do granicy ze Słowacją. Na tym obszarze nie ma sieci kolejowej, należy natomiast podkreślić istnienie rozbudowanego systemu połączeń autobusowych na tym terenie, zwłaszcza prywatnych przewoźników.

Bogactwa naturalne

Zachodnia część LGD leży na terenie Karpat Fliszowych i Zapadliska Przedkarpackiego. Strefę brzeżną Karpat Fliszowych budują dwie jednostki: śląska i podśląska. Zapadlisko Przedkarpackie wypełniają utwory mioceńskie. Utwory fliszowe i mioceńskie na znacznym obszarze przykryte są przez lessy, gliny lessowate i zwietrzelinowe, o miąższości do kilku, a miejscami nawet do kilkunastu metrów. Na powierzchni utwory te mają charakter mozaikowy.

Utwory fliszowe i mioceńskie przecina poprzecznie szeroka dolina Raby wypełniona czwartorzędowymi utworami aluwialnymi. W górnym odcinku ma ona przebieg równoleżnikowy, prostopadły do brzegu jednostek fliszowych, a w dolnym odcinku południkowy. Najstarszymi utworami odsłaniającymi się na powierzchni są dolno kredowe warstwy grodziskie obejmujące zespół łupków, piaskowców, zlepieńców i leżące nad nimi łupki wierzowskie.

Najmłodszyimi utworami są pokrywy zwietrzelinowe, koluwalne oraz aluwialne wypełniające dolinę Raby. Utwory zwietrzelinowe to w zależności od rodzaju skał podłoża gliny, gliny piaszczyste i piaski, często z dużą domieszką lessu i przemieszane z rumoszem skalnym. W ich obrębie i na podłożu utworów ilastołupkowych rozwijają się na zboczach wzniesień osuwiska tworzące na przedpołu grube pokrywy utworów koluwalnych. Rozwijają się one szczególnie intensywnie wzdłuż brzegu nasunięcia karpackiego na stokach wzgórz tworzących prawy brzeg doliny Raby.

Do grupy surowców ilastych ceramiki budowlanej zaliczamy różnorodne skały ilaste, które zarobione wodą tworzą plastyczną masę, a uformowane z niej i wypalone wyroby posiadają odpowiednie cechy fizyczne i techniczne. W obrębie zapadliska przedkarpackiego występują

iłły trzeciorzędowe serii krakowieckiej, które obok iłów warwowych (czwartorzędowe) stanowią dobry surowiec.

Oprócz tego istnieją liczne punkty wydobycia żwiru na cele budowlane. Duże pokłady tego surowca wynikają z częstych zmian koryta rzeki Raba w długiej przeszłości. Często zdarza się „dzikie” wydobycie które poważnie uszkadza koryto rzeki co może prowadzić do sytuacji w których rzeka będzie wylewała z koryta.

Rzeki i zbiorniki wodne oraz ich stan czystości

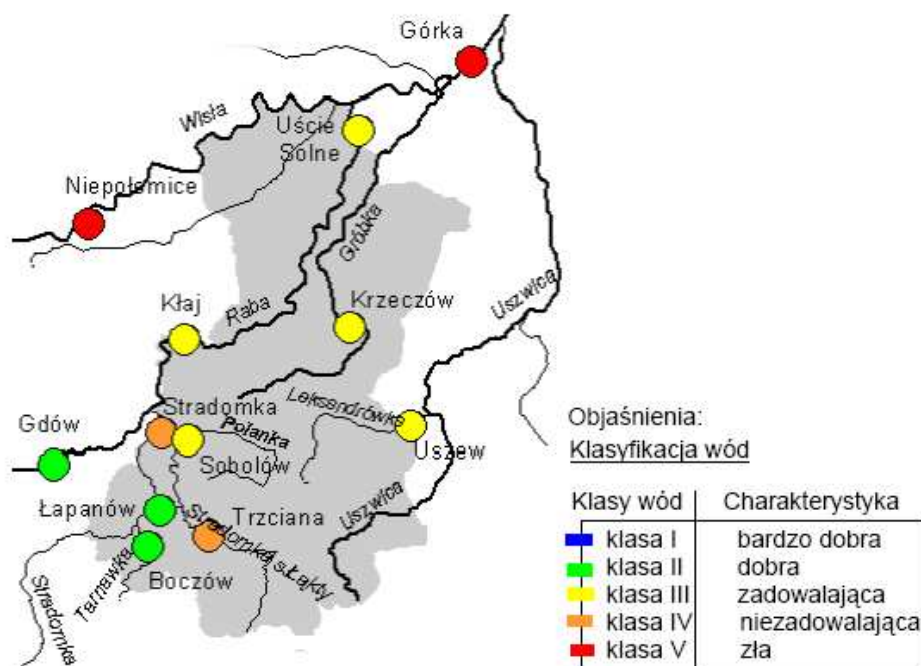
Obszar LGD leży w dolinie Raby, stąd też wzięta się nazwa grupy tzn. „Dolina Raby”. Głównym ciekim wodnym jest **rzeka Raba**. Większość grupy znajduje się w jej dorzeczu. Od źródeł do Myślenic rzeka jest typowo górską wodą z kamienistym dnem o gęstej sieci dopływów o dużych spadkach i wąskich dolinach. Poniżej Jeziora Dobczyckiego (zapora w Dobczycach) także nie traci górskich cech, meandrując wartko po żwirowym podłożu. Blżej ujścia płynie uregulowanym głębokim korytem, ale i tutaj trudno znaleźć typowo nizinne fragmenty rzeki. Jej bieg dzieli się na 3 zasadnicze części: bieg górny w obrębie Beskidów o długości 60 km i średnim spadku 8,5‰, bieg środkowy w obrębie Pogórza, o długości 34 km i średnim spadku 2,3‰, bieg dolny w obrębie Kotliny Sandomierskiej, o długości 43 km i średnim spadku 0,6‰

Drugą co do ważności rzeką w rejonie jest **Stradomka**. Ten prawobrzeżnym dopływ Raby uchodzi do niej w swym 40,8km biegu. Stradomka ma cechy potoku górskiego o spadku około 12%. Całkowita powierzchnia jej zlewni przy ujściu do Raby wynosi 361,8 km². Podobnie jak Raba, Stradomka jest odbiornikiem ścieków bytowo gospodarczych i komunalnych z miejscowości położonych wzdłuż jej biegu oraz zanieczyszczeń wprowadzanych do jej wód ze spływami powierzchniowymi. Wody Stradomki są ujmowane do celów zaopatrzenia w wodę ludności gminy Łapanów. Mniejsze znaczenie dla całego LGD ma fakt, że północno-zachodnia część analizowanego obszaru zahacza o **dorzecze Wisły**. Mniejsze znaczenie dla całego obszaru ale duże lokalnie mają wszelkiego rodzaju potoki znajdujące się w dużej ilości na omawianym terenie.

W 2004 roku stan jakości wód na terenie LGD pozwalał zakwalifikować je jako wody klas II-IV. Najlepsze wody bo II klasy były w punktach pomiarowych w górnym biegu Raby (Gdów), w zlewni Stradomki (Łapanów), w zlewni Tarnawki (Boczów). Wody trochę gorsze czyli klasy III znaleziono w 4 punktach pomiarowych na rzekach Polanka (Sobolów), Gróbka (Krzeczów), Leksandrówka (Uszew) natomiast wody niezadowolającej jakości - klasy IV stwierdzono w 2 punktach kontrolnych na rzekach Stradomka (Stradomka) i Stradomka spod Łątki (Trzciana).

Pod względem przydatności do spożycia zarówno rzeka Stradomka jak i Raba zaliczają się do klasy A3 tzn. są to wody wymagające wysokosprawnego uzdatnienia fizycznego i chemicznego. W badanych punktach kontrolnych Raba skażona jest amoniakiem, fenolami lotnymi i manganem (A2) oraz bakteriami coli i paciorkowcami (A3). Stradomka jest skażona biologicznie tak samo jak Raba czyli paciorkowce i coli (A3) i czysta fizyko-chemicznie (A1).

Wszystkie rzeki na tym terenie zostały uznane jako nieprzydatne dla ryb. Decydowały o tym głównie takie składniki degradujące jak odczyn pH, niezjonizowany amoniak, azotyny, miedź, fosfor i BZT5. Wyklucza to przede wszystkim ryby z gatunków łososiowatych i karpowatych.

Źródło: Informacja o stanie środowiska w powiecie Bocheńskim w 2004 roku.

Ważnym dla obszaru, przede wszystkim ze względów turystycznych jest zalew Łapanów o powierzchni 3,5 ha lustra wody. Na wydzielonej części (z wybetonowanym dnem) znajduje się kąpielisko strzeżone. Kąpielisko posiada różne głębokości przystosowane do możliwości pływakich korzystających. Czystość zalewu na tle badanego obszaru jest bardziej niż zadowalająca. Zbiornik ten jako jeden z trzech w powiecie bocheńskim został w roku 2008 dopuszczony do użytku przez Sanepid. O czystości świadczy też obecność ryb które są ciekawą atrakcją dla wędkarzy, którzy licznie i chętnie odwiedzają ten akwen.

Ochrona przyrody

Obszary prawnie chronione na terenie LGD w 2007 roku zajmowały powierzchnię 19 914 ha i stanowiły 52% całej powierzchni obszaru. Najwięcej bo aż 58% (11 555 ha) zajmują obszary chronionego krajobrazu, 41% (8 249 ha) park krajobrazowy a resztę rezerwaty (65,5 ha) i stanowisko dokumentacyjne (45,3 ha). W stosunku do średniej w kraju dla terenów wiejskich, gdzie ochronie podlega średnio 33% powierzchni, obszar LGD wypadł znacznie lepiej. Świadczy to o bardzo dużej wartości przyrodniczej tych terenów oraz o ogromnym potencjale dla turystyki.

Warty szczególnej uwagi jest **Wiśnicko-Lipnicki Park Krajobrazowy**, który znajduje się na terenie grupy ma powierzchnię 14 311 ha (teren gmin Nowy Wiśnicz i Lipnica Murowana). Celem utworzenia parku była ochrona wyróżniającego się krajobrazu przyrodniczego i unikalnego krajobrazu kulturowego. Na terenie parku występują bardzo różnorodne obszary o unikatowych walorach krajobrazowych. Oprócz wzgórz, których wysokość przekracza 500 m n.p.m. występują niewielkie i płaskie wzgórza, głębokie doliny rzeczne, strome jary potoków, obszary pól uprawnych, lasy, łąski i torfowiska. Na wzgórzach leśnych występują liczne ostańce skalne, często posiadające kształt grzyba. Różnorodność rzeźby terenu Pogórza Wiśnickiego na tym obszarze pociąga za sobą różnorodność występujących tu ekosystemów

i bogactwo gatunków roślin i zwierząt. Bogaty jest też dorobek kultury materialnej tego regionu. Stwierdzono występowanie 119 gatunków chronionych zwierząt. Środowisko naturalne na obszarze parku jest w niewielkim tylko stopniu skażone, gdyż brak tu ciężkiego przemysłu i wielkich aglomeracji miejskich, a rolnictwo zbliżone jest do ekologicznego. W ostatnich czasach obserwuje się postępującą naturalizację krajobrazu na terenie parku. Część pól uprawnych bowiem wskutek zaniechania uprawy zarasta lasem lub zamieniona zostaje na łąki i ugory.

Innym chronionym terenem jest **Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Wiśnickiego** (gminy Trzciana, Łapanów i Żegocina) o powierzchni 45210 ha, obejmujący część Pogórza Wielickiego i Wiśnickiego. Są to obszary o zróżnicowanej rzeźbie terenu. W południowej części obszaru sąsiadującej z Beskidem Wyspowym są to pasma wzgórz przecięte głębokimi dolinami rzecznyymi, w części północnej pojedyncze rozległe wzgórza z płaskimi dolinami rzecznyymi. Licznie występują różnego rodzaju osobliwości przyrody nieożywionej: ostańce skalne, wychodnie, odsłonięcia skalne, głębokie wąwozy. Najcenniejsze z nich chronione są jako pomniki przyrody.

Na terenie LGD znajdują się dwa rezerwaty przyrody. Pierwszy to **Kamień Grzyb** położony na północnym stoku wzgórza Bukowiec na wysokości 380 m n.p.m w zagłębieniu terenu powstałym w wyniku erozji. Rezerwat został utworzony dla zachowania fragmentu buczyny karpackiej oraz pomnika przyrody nieożywionej - skały z piaskowca istebniańskiego o kształcie grzyba, wysokości 7 m, obwodzie czapy 26 m i obwodzie trzonu 17 m. W rzeczywistości obiekt składa się z dwóch skał – druga to duży oderwany głaz, częściowo zagłębiony w podłożu. Drugi rezerwat – **Kamionna** obejmuje obszar lasu o powierzchni 64,04 ha. Rezerwat znajduje się na terenie Beskidu Wyspowego, na północnych stokach góry Kamionna (801 m n.p.m.). Celem utworzenia rezerwatu jest ochrona dobrze zachowanych zespołów buczyny karpackiej i jedlin o naturalnym charakterze.

Na terenie LGD znajduje się 68 pomników przyrody, są to między innymi dęby szypułkowe w Biskupicach czy też lipy drobnolistne w Gdowie.

Na tym terenie znajdują się obszary zgłoszone do sieci NATURA 2000 tj. Kostrza (PLH120009) na terenie gminy Trzciana oraz jest proponowany do zgłoszenia Dolina Środkowej Raby (PLB120003) na terenie gmin Gdów i Łapanów oraz dwóch innych z poza LGD.

Zabytki na terenie LGD

- kościół w Trzcianie z gotycką chrzcielnicą z XVI w. Obecnie został dogłębnie odnowiony, dobudowano do niego dwie wieże, a otoczenie zostało pięknie zagospodarowane,
- pomnik ku czci mieszkańców gminy, poległych podczas I wojny światowej,
- odrestaurowane dwa cmentarze z I wojny światowej,
- drewniany kościółek w Rozdzielu pochodzący z końca XV wieku, który tu właśnie został przeniesiony z niedalekiej Królówki.
- kościół parafialny pod wezwaniem św. Mikołaja, w którym znajduje się sporo zabytkowych przedmiotów jak chociażby niedawno odnowiony obraz Matki Boskiej Częstochowskiej namalowany w XVIII wieku.

- XIX-wieczny zespół parkowo-dworski w Łąckiej Górnej, z wspaniałą, bukową aleją a także miejsce gdzie można zatrzymać się choć na chwilę przy przydrożnej figurze i obelisku poświęconemu bohaterskiemu lotnikowi Stefanowi Bohanesowi.
- klasztor karmelitów bosych (obecnie więzienie) w Nowym Wiśniczu
- kościół pw Wniebowzięcia NMP w Nowym Wiśniczu
- ratusz oraz dwór "Koryzynówka", w którym mieści się muzeum poświęcone życiu i twórczości Jana Matejki. Stoi tam pierwszy pomnik Jana Matejki wzniesiony w Polsce.
- Zamek w Nowym Wiśniczu - zamek położony na zalesionym wzgórzu nad rzeką Aleksandrówką, wznosił Jan Kmita w II połowie XIV wieku. Wczesnobarokowy korpus zamku z elementami renesansowymi zbudowano na planie czworoboku z wewnętrznym dziedzińcem. Zwieńczono go czterema basztami w narożach. Od północno-wschodniej strony dobudowano kaplicę z kryptą grobową Lubomirskich, a od południowo-wschodniej wolno stojącą tzw. Kmitówkę. Na drugim piętrze, przy Sali Rycerskiej mieści się galeria widokowa. Budowla otoczona jest fortyfikacjami bastionowymi z początków XVII wieku z bramą wjazdową.
- Kościół pw. św Marcina w Biskupicach
- Pomnik Bohaterów Narodowych - przypominający bohaterstwo synów tej ziemi, których miejsca wiecznego spoczynku w większości nie są znane
- Kościół pod wezwaniem świętego Bartłomieja w Łapanowie
- Zamek w Wieruszycach
- Pozostałość zespołu dworsko-parkowego z XVII w. (Brama) w Tarnawie
- Zespół dworsko-pałacowy w Zbydniowie
- Kościół pod wezwaniem Wszystkich Świętych w Sobolowie
- Parafia Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Tarnawie
- liczne przydrożne kapliczki i figurki oraz dawne zabudowania chłopskie
- Kościół p.w. Ś.Ś. Apostołów Piotra i Pawła w Bodzanowie.
- Kościół Znalezienia Krzyża Świętego w Łazanach.
- Kaplica cmentarna w Łazanach.
- Dwór Klasycystyczny w Łazanach z I poł. XIX w.
- Zespół Parkowo – Dworski w Biskupicach i w Tomaszkowicach.

Sławni ludzie na terenie LGD

- Ludwik Solski – aktor, reżyser, dyrektor Teatru Słowackiego w Krakowie.
- Michał Grażyński – działacz wojskowy, społeczny, polityczny i harcerski, doktor filozofii i prawa.
- Franciszek Zastawniak - piłkarz Cracovii Kraków, reprezentant Polski, doktor chemii, wybitny gemmolog - ekspert kamieni szlachetnych.
- Tadeusz Zastawniak - piłkarz Cracovii Kraków, Polonii Warszawa, reprezentant Polski, absolwent prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim, prokurator i adwokat.
- Andrzej Zieliński – muzyk, kompozytor, pianista i założyciel zespołu "Skaldowie".
- Janusz Kulig – tragicznie zmarły znany kierowca rajdowy, pochodził z rejonów Łapanowa
- Antoni Pajdak – prawnik, legionista, uczestnik wojny z Bolszewikami w 1920r., jeden z najwybitniejszych postaci przedwojennych ruchu socjalistycznego, był jednym z założycieli Komitetu Obrony Robotników.
- Ks. Jan Turchan – urodzony w Biskupicach, Ojciec zamęczony w obozie w Dachau 19 marca 1942r., pochodził a prowincji zakonnej pod wezwaniem Matki Bożej Anielskiej

Zakonu Braci Mniejszych. Został beatyfikowany przez Jana Pawła II 13 czerwca 1999r podczas pielgrzymki w Warszawie, jako jeden z 108 Męczenników Kościoła z okresu II wojny światowej.

- Antoni Wyrodek – znany rzeźbiarz, autor płaskorzeźb w soli znajdujących się w Kopalni Soli w Wieliczce.
- Stanisław Lubomirski - wojewoda krakowski, założyciel miasta Nowy Wiśnicz
- Kazimierz Brodziński - poeta, prekursor romantyzmu w Polsce;
- Jan Brzękowski - poeta awangardy krakowskiej, pisarz i teoretyk poezji;
- Jan Matejko - polski malarz historyczny;
- Juliusz Kossak - polski malarz, rysownik i ilustrator;
- Stanisław Klimowski - artysta malarz, uczeń T. Axentowicza i J. Malczewskiego;
- Jan Stasiniewicz - malarz, teoretyk sztuki;
- prof. Czesław Dźwigaj - artysta rzeźbiarz, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie;
- Eugeniusz Molski - artysta współczesny, plastyk, ceramik;
- Wiesław Komasa - aktor, wykładowca Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie;
- Józef Nizioł - polski matematyk i mechanik, specjalista w dziedzinie mechaniki nieliniowej, doktor honoris causa trzech uczelni;

3) ocena społeczno - gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej

Dane pochodzą głównie z Bazy Danych Regionalnych GUS.

Obszar działania LGD zamieszkuje **55 975** osób (według GUS na koniec 2007 roku). Stanowi to 55,2% ludności powiatu bocheńskiego i 23,6% ludności powiatu wielickiego. Ponadto badany teren stanowi 1,71% całego województwa małopolskiego. Gęstość zaludnienia tego obszaru wynosi 146,1 osób/km² i jest porównywalna z gęstością zaludnienia przeciętnie w kraju (122 osoby/km²), a nawet w województwie małopolskim (214 osób/km²).

Saldo migracji na obszarze LGD wynosi 273 z tym, przy czym było ujemne dla gmin najbardziej oddalonych od Krakowa – Trzciany i Żegociny. Wskaźnik salda migracji na 1000 mieszkańców dla badanego obszaru jest równy 4,88 i jest dużo lepszy niż wskaźnik dla ogółu terenów wiejskich w Polsce równym 1,7 według danych GUS za 2007 rok.

Przyrost naturalny na terenie LGD wynosi 188. Ujemny przyrost notujemy jedynie w gminie Biskupice. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców wynosi 3,36 co jest wynikiem bardzo dobrym. W całym kraju na podobnych obszarach wyniósł on 0,78.

Wskaźnik pokazujący ilość kobiet na stu mężczyzn wynosi dla tego obszaru 101,8, oznacza to, że na terenie LGD jest zbliżony do tego co obserwujemy w Polskich gminach wiejskich i miejsko-wiejskich (wskaźnik równy 101).

Struktura ludności wg wieku

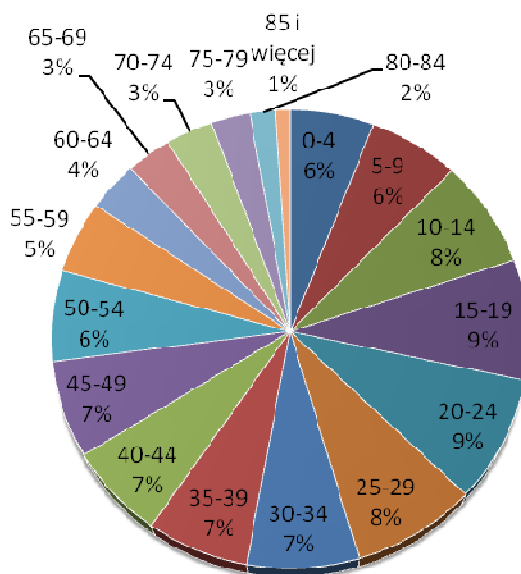

Tabela powyżej (według GUS w 2007 roku) przedstawia strukturę ludności według wieku na terenie objętym LSR. Jest ona porównywalna z tym co obserwujemy dla całego kraju.

Poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia

Analiza struktury wiekowej ludności została oparta na podstawie wieku mieszkańców:

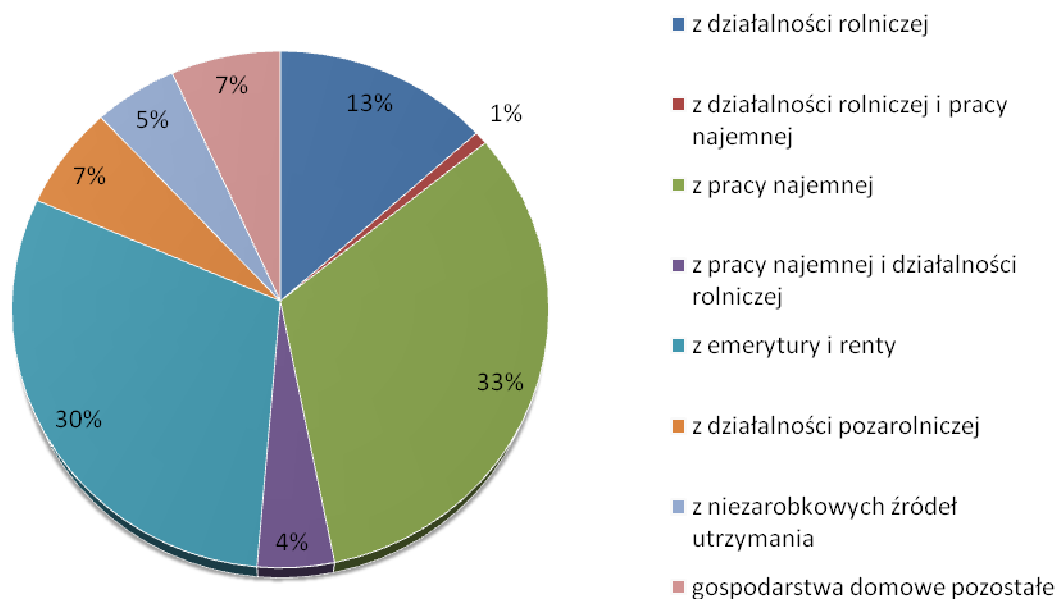
- wiek przedprodukcyjny (dzieci i młodzież do 17 lat);
- wiek produkcyjny (mężczyźni od 18 do 64 roku życia i kobiety od 18 do 59 roku życia);
- wiek poprodukcyjny (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej).

W tabeli przedstawiono dane za rok 2007, dla porównania podano strukturę w % dla obszarów wiejskich w Polsce. Liczba osób w wieku produkcyjnym jest podobna, natomiast obszar ma trochę lepszą sytuację jeżeli chodzi o wiek poprodukcyjny.

Grupa wiekowa	Ilość	%	Polska Wieś
ludność w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat)	13937	24,90	22,63
ludność w wieku produkcyjnym	34340	61,35	61,92
ludność w wieku poprodukcyjnym	7738	13,82	15,45

Struktura dochodów mieszkańców obszaru LGD wg Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 roku przedstawia się następująco:

Struktura dochodów gospodarstw domowych

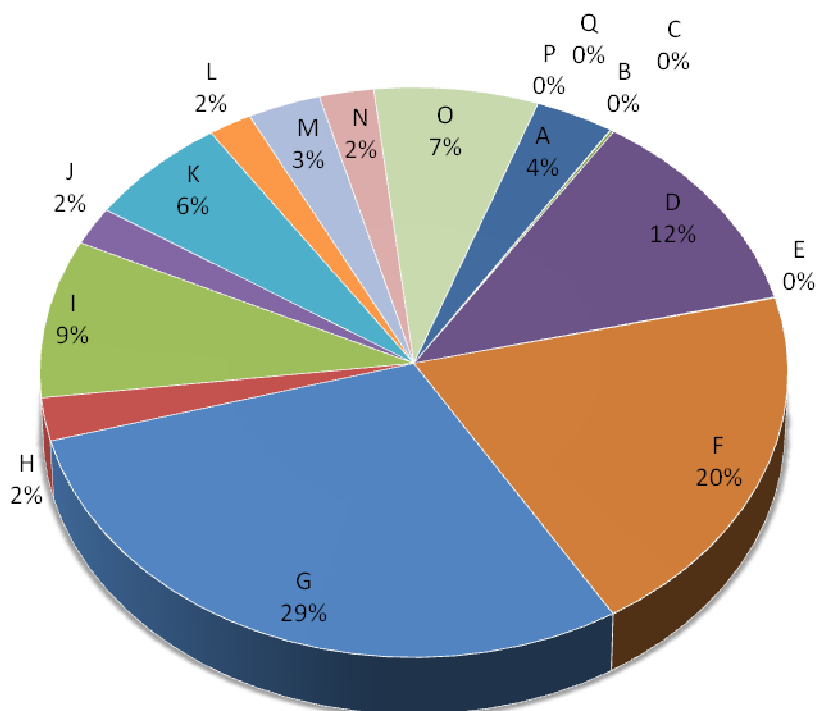
Stopy bezrobocia liczone według GUS w powiatach na terenie których znajduje się LGD na koniec czerwca 2008 roku wynosiły 5,8 dla powiatu bocheńskiego i 7,7 dla powiatu wielickiego. Bazując na tych danych można stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy na analizowanym terenie jest dobra. W porównaniu z całym województwem małopolskim gdzie wskaźnik ten miał wartość 7,4% teren objęty LSR wypada trochę lepiej (w powiecie bocheńskim są 4 z 6 gmin). Sytuacja jest na pewno lepsza niż w całym kraju gdzie w tym samym okresie zarejestrowani bezrobotni stanowili 9,6% ogółu ludzi aktywnych zawodowo.

Podmioty gospodarcze

W 2007 roku na obszarze LGD funkcjonowały 3497 podmioty gospodarcze. **Wskaźnik przedsiębiorczości – ilość podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców LGD w 2007 roku wyniósł – 62,47.** Jest to wartość podobna do średniej dla polskiej wsi – 60,31. Obszar ten nie wyróżnia się pod tym względem na tle kraju.

Poniższy wykres przedstawia podmioty gospodarcze na terenie LGD według sekcji PKD.

Podmioty wg sekcji PKD

Dane wg GUS.

Na terenie LGD struktura rodzajów działalności pokrywa się ze strukturą i rodzajem działalności Polskiej Wsi. Wyjątek stanowi sektor A czyli rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo który stanowi 7% w kraju i sektor F czyli budownictwo który ogółem na teren wiejskich ma 14%. Świadczy to o tym, że na badanym terenie dużo się buduje a rolnictwo ma mniejsze znaczenie niż przeciętnie an terenach wiejskich.

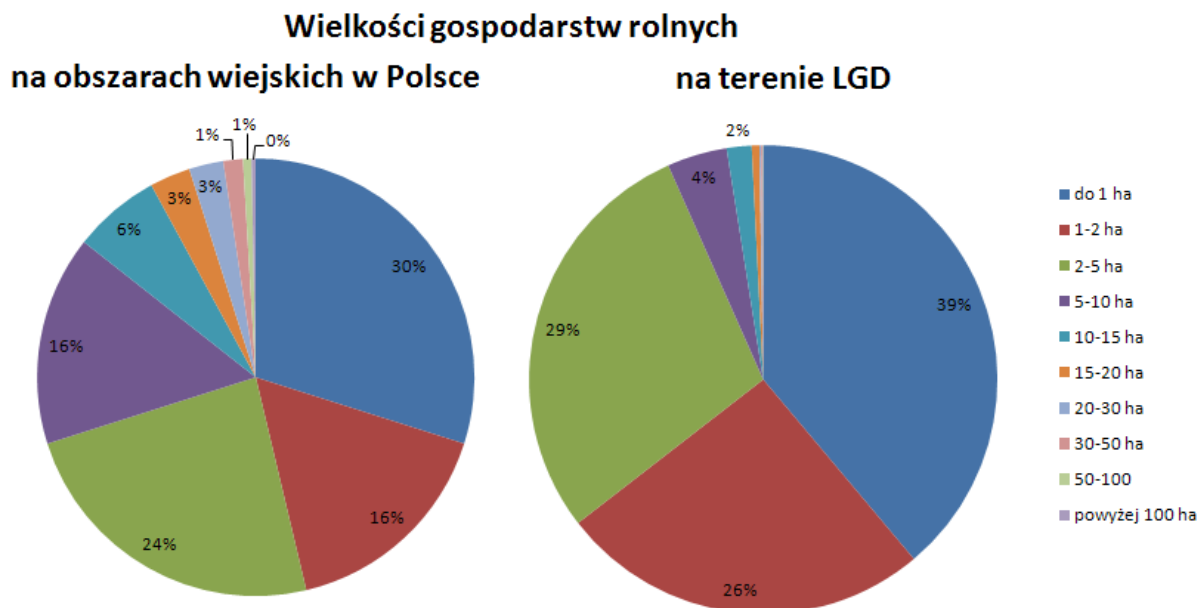
Na badanym obszarze funkcjonuje tylko 10 spółek z udziałem kapitału zagranicznego, co stanowi 0,29 % wszystkich podmiotów gospodarczych. Dla porównania przeciętnie w polskich wsiach 1% podmiotów gospodarczych ma kapitał zagraniczny.

Rolnictwo

Obszar LGD wg danych GUS z 2007 roku zajmuje ok 38 300 ha powierzchni ogółem, z czego użytki rolne zajmują 11 102 ha, co stanowi 29% powierzchni ogółem, jest to znacznie mniej niż w polskich wsiach gdzie zajmują one średnio 51% powierzchni.

Najwięcej bo aż 75% użytków rolnych to grunty orne (8 335 ha).Znacznie mniej zajmują łąki i pastwiska które stanowią 22% (2 448 ha), pozostałe kilka procent powierzchni zajmują sady. Analizując wykorzystanie terenu można zauważyć, że rolnictwo w tym rejonie nie jest kluczową dziedziną działalności ludzkiej.

Wykres poniżej przedstawia strukturą wielkości gospodarstw rolnych na terenie LGD według spisu rolnego z 2002 roku. Można stwierdzić, że są one bardziej pofragmentowane w stosunku do całej Polski. Na badanym obszarze jest bardzo mało gospodarstw o wielkości powyżej 10 ha.

Szkolnictwo, wykształcenie

W związku ze zmianami dokonującymi się szkolnictwie i edukacji na wszystkich poziomach można mówić o wskazywaniu celów podejmowanej polityki edukacyjnej. Zawiera ona następujące założenia: racjonalizacja sieci szkół, wprowadzenie nowych kierunków kształcenia, zmiany zasad organizacji szkół (utworzenie zespołów), podnoszenie poziomu procesu dydaktycznego, wzrost kwalifikacji kadry pedagogicznej, zorganizowanie systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli, rozwój i modernizację bazy materialnej szkół i placówek, zapewnienie bezpiecznego otoczenia dla uczniów i nauczycieli, wspieranie rozwoju kultury fizycznej, stworzenie systemu wychowania i opieki (stypendia), udział młodzieży w szeroko pojętej kulturze, wspomaganie uczniów w planowaniu kariery zawodowej, organizowanie wymiany międzynarodowej.

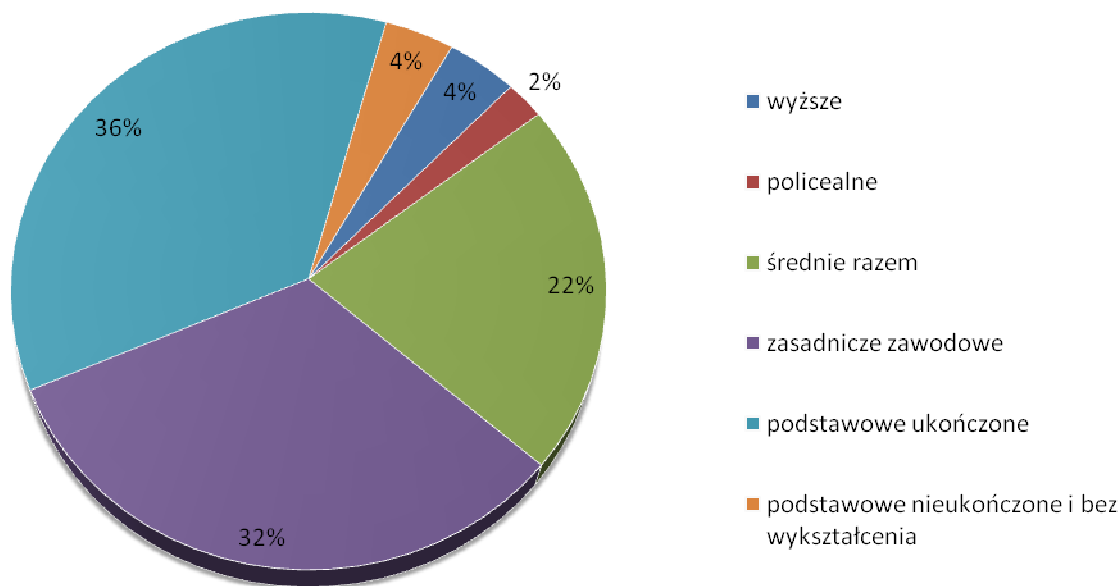
Wykres poniżej przedstawia strukturę wykształcenia ludności na terenie LGD według Spisu Powszechnego z 2002 roku. W porównaniu z terenami wiejskimi w całym kraju obszar ten wypada podobnie. W Polsce (wieś) wyższe wykształcenie ma trochę więcej ludzi bo 10% ale za to mniej z wykształceniem zawodowym (24%).

Na obszarze objętym LSR według danych GUS z 2007 roku na obszarze LGD było:

- 13 przedszkoli z 834 miejscami, do których uczęszczało 842 dzieci
- 40 szkół podstawowych, do których uczęszczało 4572 dzieci
- 16 gimnazjów, do których uczęszczało 2705 dzieci.

Oprócz tego na terenie LGD znajduje się 9 innych szkół. Uczniowie mają łącznie do dyspozycji 906 komputerów co oznacza, że na jedną szkołę przypada średnio 14 komputerów. Świadczy to najprawdopodobniej o tym, że w każdej szkole jest średnio jedna pracownia komputerowa.

Struktura wykształcenia

Sport, kultura i organizacje pozarządowe

Na terenie LGD funkcjonuje 16 biblioteki razem z ich filiami. Do dyspozycji mieszkańców i turystów są 3 muzea. Na tym obszarze znajdują się 24 instytucje których działalność związana jest z kulturą. W 2007 roku odbyło się 321 imprezy oraz funkcjonowały 53 zespoły artystyczne i 12 kół i klubów.

Ilość fundacji i stowarzyszeń zarejestrowanych w systemie REGON na obszarze LGD wynosi 133 co daje wskaźnik 2,38 i jest trochę wyższy od wskaźnika dla Polski wiejskiej, który wynosi 2,03.

Turystyka

Według danych z 2007 roku na terenie LGD znajduje się 9 obiektów udzielających noclegów z czego 6 jest całorocznych. Obiekty te dysponują łącznie 412 miejscami noclegowymi z czego tylko 140 jest całorocznych. W tym okresie tereny te odwiedziło i skorzystało z oferty noclegowej 7499 osób w tym 173 z zagranicy, łącznie udzielono im 17122 noclegów (329 gościom zagranicznym). Oznacza to, że średnio pobyt na tym terenie trwał trochę powyżej dwóch dni. Sytuacja noclegowa jest porównywalna z sytuacją ogólnie na obszarach wiejskich biorąc pod uwagę ilość miejsc na km² oraz ilość gości na km². Trzeba zwrócić jednak uwagę na małą ilość całorocznych obiektów, co prawda w zimie jest dużo mniejsze zapotrzebowanie na noclegi ale może ono wzrastać, ze względu na pojawiające się w okolicy zimowe atrakcje turystyczne takie jak np. wyciąg narciarski w Laskowej.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na terenie LGD znajduje się według danych GUS na 2007 rok 18 zakładów opieki zdrowotnej (3110 osób na jedną placówkę), 6 praktyk lekarskich (9329 osób na jedną praktykę) oraz 11 aptek (wskaźnik równy 5089). Wartości wskaźników są lepsze od średniej krajowej dla obszarów wiejskich w 2007 roku, z wyjątkiem praktyk lekarskich, gdzie sytuacja jest gorsza na terenie objętym LSR. Na jedną placówkę opieki zdrowotnej w kraju przypadało 4024 osoby, na praktykę lekarską 8624 osób natomiast na aptekę 8222 osoby. Oprócz tego na tym obszarze funkcjonuje 1 placówka pomocy społecznej oraz 1 dom pomocy społecznej dysponujący łącznie z filiami 50 miejscami). Pod tym względem sytuacja jest znacznie gorsza niż w całym kraju gdzie na jedno miejsce przypada 372 osoby a na terenie LGD 1120 osób.

Sieć wodociągowa, kanalizacyjna

Na badanym obszarze jest 88,3 km czynnej sieci kanalizacyjnej i 545 km wodociągowej sieci rozdzielczej. Obszar LGD jest dobrze zaopatrzony w energię elektryczną oraz sieć gazową ale słabo w infrastrukturę wodno- ściekową.

Z kanalizacji korzysta jedynie 14,24% mieszkańców w stosunku do 20% dla całego kraju. Jeżeli chodzi o osoby podłączone do sieci gazowej to na terenie objętym LSR jest to 75,48% mieszkańców w porównaniu do 18% w całej Polsce. Ilość osób posiadających wodę z sieci wodociągowej jest mniejsza od tej dla całego kraju –51,16% w LGD i 72,7% w kraju.

4) specyfika obszaru i przedstawienie sposobu jej wykorzystania

Opracowano w oparciu o zapisy na Kartach projektów w odpowiedzi na pytanie o specyfikę obszaru. Poniżej w tabeli zacytowano niektóre odpowiedzi i podano niektóre kierunki możliwego wykorzystania poszczególnych elementów specyfiki obszaru.

Tab. Specyfika obszaru LGD Dolina Raby i sposób jej wykorzystania

Lp	Elementy specyfiki obszaru	Sposoby jej wykorzystania
I.	<p>Atrakcyjność turystyczna wynikająca z walorów przyrodniczo-krajobrazowych, jak i rozwijającej się bazy turystycznej. Obszar LGD jest coraz częściej odwiedzany przez turystów obcojęzycznych, przejeżdżających np. do gospodarstw agroturystycznych. Teren atrakcyjny turystycznie z dość dobrą bazą noclegową oferowaną przez gospodarstwa agroturystyczne. Wzrastający ruch turystyczny. Różnorodność ukształtowania terenu i krajobrazu, malownicze widoki. Możliwość zorganizowania ciekawego wypoczynku dla turystów. Atrakcyjna okolica, czyste środowisko, lasy, parki, szlaki turystyczne i rowerowe, boiska sportowe, place zabaw, miejsca na biwak, wyciąg narciarski. Urozmaicony krajobraz, położenie miejsca przy szlaku turystycznym, brak tego typu obiektów w okolicy, położenie przy rezerwacie przyrody. Obszar LGD jest obszarem atrakcyjnym turystycznie urozmaicony krajobraz, dobrze rozwinięta sieć gospodarstw agroturystycznych.</p>	<p>Są to elementy niewątpliwie pozwalające na rozwój turystyki, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej i poznawczej oraz agroturystyki</p>
II.	<p>Dziedzictwo kulturowe i historyczne. Wzmocnienie dziedzictwa kulturalnego. Niewykorzystane lokalne zasoby: kulturalne, tradycyjne obrzędy, zwyczaje itd., Na obszarze gminy występuje wiele kapliczek i pomników o różnorodnym charakterze, wkomponowane w lokalny krajobraz, o charakterze sakralnym.</p>	<p>Możliwy rozwój turystyki poznawczej, jak i kreowanie oferty spędzania wolnego czasu i integracji społecznej (zespoły folklorystyczne, imprezy kulturalno-historyczne), budowanie lokalnego patriotyzmu; wymusza działania w zakresie ochrony dziedzictwa</p>
III.	<p>Różnorodność tradycyjnych zawodów i rzemiosła ludowego. Zainteresowanie rękodziełem artystycznym. Różnorodność wyrobów rękodzieła,</p>	<p>Pozwala na rozwój przedsiębiorczości; rozwój turystyki</p>
IV.	<p>Położenie obszaru w pobliżu aglomeracji miejskich - Krakowa i Bochni pomiędzy aglomeracjami miejskimi a górami.</p>	<p>Daje dostęp do rynku zbytu – pobudza do rozwoju przedsiębiorczości, w tym w zakresie turystyki</p>
V.	<p>Widoczna aktywność sportowa mieszkańców.</p>	<p>Pozwala na rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej i organizacji imprez sportowo-rekreacyjno-kulturalnych</p>

3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR, wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy.

Podczas warsztatów w dniu 7 sierpnia 2008 r. w Gdowie przeprowadzono analizę SWOT dla obszaru LGD „Dolina Raby”.

Mocne strony

1. Przedgórze Karpat - Pogórze Wielickie, Pogórze Wiśnickie, Podgórze Bocheńskie, Beskid Wyspowy - ciekawe ukształtowanie terenu
2. Gospodarstwa agroturystyczne i ekologiczne
3. Brak zanieczyszczającego środowisko przemysłu
4. Bliskość Krakowa
5. Dziedzictwo kulturowe ukształtowane przez znane postacie historyczne
6. Liczne zabytki, zamek w Wiśniczu, w Wieruszycach, sakralne, cmentarze wojskowe, z okresu I wojny św.
7. Istniejące zespoły regionalne
8. Szlaki - Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Papieski, Szlak Owocowy

Słabe strony

1. Opóźnienie w sanitacji miejscowości
2. Słaba jakość dróg i brak chodników
3. Mało miejsc biwakowo-parkingowych
4. Wciąż za mała baza noclegowa i gastronomiczna
5. Słabo rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna, mało ścieżek rowerowych
6. Mało innowacyjna lokalna gospodarka

Szanse

1. Środki unijne
2. Rosnące zainteresowanie zdrową żywnością i zdrowym stylem życia
3. Rozwój ruchu turystycznego w Małopolsce
4. Trend spędzania aktywnego wypoczynku na łonie natury
5. Bogacenie się społeczeństwa
6. Migracja mieszkańców miast na wieś
7. Rozwijająca się współpraca międzynarodowa
8. Dyrektywy unijne zobowiązujące do zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych

Zagrożenia

1. Ciągłe zmieniające się, niespójne prawo
2. Niż demograficzny
3. Rosnące koszty energii i utrzymania
4. Nieopłacalność rolnictwa

Wnioski z Analizy SWOT

Wnioskowane z Analizy SWOT kierunki działań (cele tych działań) LSR (pokazane w tabeli poniżej) wynikają z tego, aby:

- wykorzystać i zachować Mocne Strony
- zlikwidować Słabe Strony
- wykorzystać Szanse
- uniknąć Zagrożeń.

Elementy Analizy SWOT	Wnioskowane kierunki działania (cele tych działań)
<p>Aby wykorzystać i zachować Mocne Strony: <i>Przedgórze Karpat - Pogórze Wielickie, Pogórze Wiśnickie, Podgórze Bocheńskie, Beskid Wyspowy - ciekawe ukształtowanie terenu, Gospodarstwa agroturystyczne i ekologiczne, Brak zanieczyszczającego środowisko przemysłu, Bliskość Krakowa, Szlaki - Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Papieski, Szlak Owocowy</i></p> <p>Aby zlikwidować Słabe Strony: <i>Mało miejsc biwakowo-parkingowych, Wciąż za mała baza noclegowa i gastronomiczna, Słabo rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna, mało ścieżek rowerowych</i></p> <p>Aby wykorzystać Szanse: <i>Rozwój ruchu turystycznego w Małopolsce, Trend spędzania aktywnego wypoczynku na łonie natury</i></p>	<p>Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej</p>
<p>Aby wykorzystać i zachować Mocne Strony: <i>Dziedzictwo kulturowe ukształtowane przez znane postacie historyczne, Liczne zabytki, zamek w Wiśniczu, w Wieruszycach, sakralne, cmentarze wojskowe, z okresu I wojny św., Istniejące zespoły regionalne</i></p>	<p>Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych</p>
<p>Aby wykorzystać Szanse: <i>Rosnące zainteresowanie zdrową żywnością i zdrowym stylem życia</i></p>	<p>Rozwój rynku tradycyjnej żywności</p>
<p>Aby zlikwidować Słabą Stronę: <i>Mało innowacyjna lokalna gospodarka</i></p> <p>Aby wykorzystać Szanse: <i>Bogacenie się społeczeństwa, Dyrektywy unijne zobowiązujące do zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych</i></p> <p>Aby uniknąć Zagrożeń: <i>Rosnące koszty energii i utrzymania, Nieopłacalność rolnictwa</i></p>	<p>Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska</p>
<p>Aby wykorzystać Szanse:</p>	<p>Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej</p>

<i>Migracja mieszkańców miast na wieś</i>	i kulturalnej
Aby wykorzystać Szanse: <i>Rozwijająca się współpraca międzynarodowa</i> Aby uniknąć Zagrożeń: <i>Niż demograficzny</i>	Aktywizacja społeczności i rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej
Aby zlikwidować Słabą stronę: <i>Opóźnienie w sanitacji miejscowości</i>	Rozwój kanalizacji i oczyszczalni ścieków
Aby zlikwidować Słabą stronę: <i>Słaba jakość dróg i brak chodników</i>	Poprawa stanu dróg

Wskazane jako wnioski z Analizy SWOT kierunki działań określono jako cele szczegółowe LSR, natomiast cele ogólne grupują po kilka celów szczegółowych tworząc „pomost” pomiędzy zaproponowaną wizją rozwoju obszaru, a celami szczegółowymi. Tak określone cele ogólne, grupujące cele szczegółowe w oczywisty sposób także wynikają z Analizy SWOT.

Kierunki (cele) - Rozwój kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz Poprawa stanu dróg nie będą realizowane (osiągane) w ramach LSR, ze względu na brak kosztów kwalifikowanych w ramach Osi IV PROW – Leader.

4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych w ramach, których będą realizowane operacje, zwanych dalej „przedsięwzięciami”

Wizja

Podczas kolejnego spotkania w dniu 7 sierpnia 2008 r. w Gdowie, związanego z budowaniem strategii LSR dla LGD jednym z pierwszych poruszanych zagadnień było skonkretyzowanie wizji. Podczas warsztatów wypracowano następującą wersję Wizji obszaru LGD:

Chcielibyśmy, aby w przyszłości „Dolina Raby” była obszarem zintegrowanym wewnątrz; regionem turystycznym, rozwijającym się także w innych dziedzinach gospodarki, obszarem małych i średnich przedsiębiorstw oraz usług, miejscem produkcji i sprzedaży zdrowej żywności przy jak najlepszym wykorzystaniu jego walorów - materialnych i duchowych, rozwoju przedsiębiorczości; ekologicznie czystym i energooszczędnym, z wykorzystaniem energii odnawialnej; miejscem ludzi dbających o zdrowie, o możliwościach uprawiania sportów i rekreacji, obszarem bezpiecznym.

Cele ogólne:

I. Waloryzacja lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych.

II. Poprawa jakości życia, w tym warunków zatrudnienia (powstanie nowych miejsc pracy)

Cele te są zgodne celem Osi 4 – „...przyczynianie się do **powstawania nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, a także polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja** ...”, także w związku z tym, że w celu Osi 4 PROW zapisano że, „*Leader jest podejściem [...] umożliwiającym osiągnięcie celów osi trzeciej.* Cele Osi 3 PROW to m.in.:

- *Różnicowanie działalności rolniczej w kierunku podejmowania lub rozwijania przez rolników, domowników i małżonków rolników, działalności nierolniczej lub związanej z rolnictwem, co wpłynie na **tworzenie pozarolniczych źródeł dochodów, promocję zatrudnienia poza rolnictwem** na obszarach wiejskich (Różnicowanie działalności w kierunku działalności nierolniczej)*
- *Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszarów wiejskich, rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy, a w konsekwencji - **wzrost zatrudnienia** na obszarach wiejskich (Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw)*
- *Działanie będzie wpływać na **poprawę jakości życia** na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich (Odnowa i rozwój wsi).*

Cele ogólne są konkretne i mierzalne poprzez wskaźniki rezultatów podane w tabeli poniżej, które zostaną osiągnięte do końca 2015 roku.

Cele szczegółowe:

Cele szczegółowe określono w oparciu o analizę SWOT.

- 1. Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej**
- 2. Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych**
- 3. Rozwój rynku tradycyjnej żywności**
- 4. Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska**
- 5. Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej**
- 6. Aktywizacja społeczności i rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej**

Cele od 1 do 5 osiągane będą głównie poprzez projekty w ramach Działania 4.1/413 PROW. Cel 6 osiągany będzie bezpośrednio poprzez Działanie 4.31 PROW i Działanie 4.21, a także pośrednio poprzez realizację wszystkich projektów.

Realizacji celów służyć będą też projekty współpracy w ramach Działania 4.21, ale na obecnym etapie nie zostało określone, których celom najbardziej.

Cele szczegółowe od 1 do 5 służą realizacji celów ogólnych w następujący sposób:

Cel ogólny I. Waloryzacja zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Cele szczegółowe:

1. Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej
2. Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych
3. Rozwój rynku tradycyjnej żywności

Cel ogólny II. Poprawa jakości życia, w tym warunków zatrudnienia.

Cele szczegółowe:

4. Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska
5. Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej

Cele szczegółowe są konkretne i mierzalne poprzez wskaźniki rezultatów podane w tabeli poniżej, które zostaną osiągnięte do końca 2015 roku.

Przedsięwzięcia

W oparciu o zgłoszone karty projektów, a także w oparciu o dyskusję podczas spotkań szkoleniowo-warsztatowych ostatecznie określono 7 przedsięwzięć.

Przedsięwzięcia te przyczyniać będą się głównie do osiągnięcia pierwszych pięciu celów, przy czym w tabeli poniżej wskazano, które przedsięwzięcia głównie, do których celów. Numeracja celów j/w.

Lp	Przedsięwzięcie	Cele				
		1	2	3	4	5
1	Szlak rowerowy Doliny Raby	X	X			
2	Agroturystyka poza Szlakiem	X				
3	Smak Doliny Raby			X		
4	Nowoczesna firma				X	
5	„Klaster drzewny”				X	
6	Czysta energia, odnawialne źródła energii				X	
7	Nie tylko przed telewizorem		X			X

Na rysunku poniżej przedstawiono powiązania celów i przedsięwzięć.

Przedsięwzięcia będą osiągnane poprzez projekty – operacje, realizowane przez Beneficjentów Działań Osi 3 PROW:

- „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”
- „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”
- „Odnowa i rozwój wsi”

oraz poprzez „Małe projekty” w ramach Osi 4 PROW.

Tab. Cele i mierniki ich osiągnięcia w 2015 roku

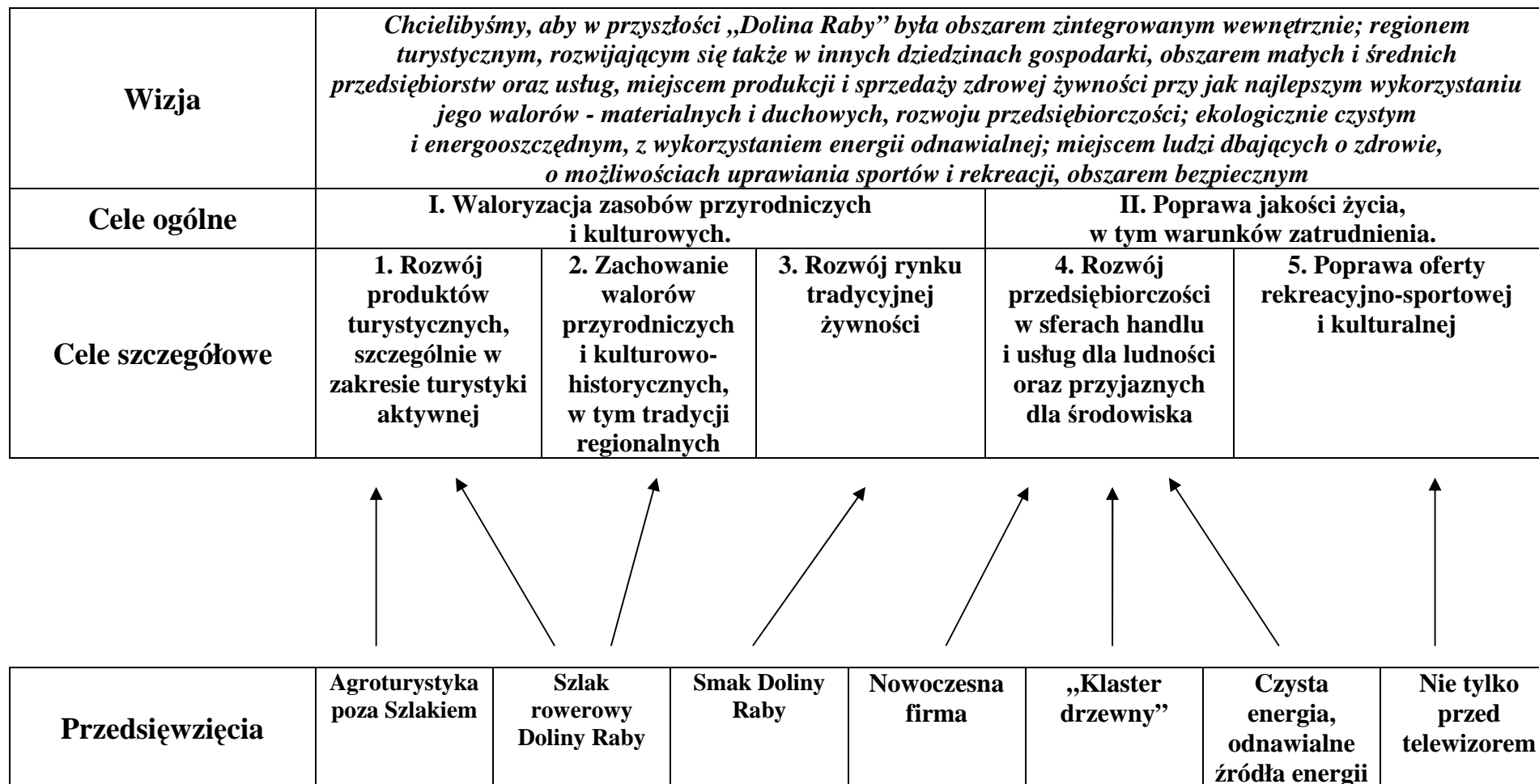
Cele ogólne	Wskaźniki	Wartość spodziewana w 2015 r.
I. Waloryzacja lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych.	Ilość turystów na 100 mieszkańców (wskaźnik Schneidera)	15,0
	Wskaźnik przedsiębiorczości - ilość podmiotów gospodarczych w systemie REGON na 1000 mieszkańców	65,0
II. Poprawa jakości życia, w tym warunków zatrudnienia (powstanie nowych miejsc pracy).	Wskaźnik migracji na 1000 mieszkańców	5,0
Cele szczegółowe	Wskaźniki	Wartość spodziewana w 2015 r.
1. Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej 2. Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość nowych lub zmodernizowanych gospodarstw agroturystycznych • Ilość nowych lub zmodernizowanych przedsiębiorstw branży turystycznej • Ilość nowych lub zmodernizowanych obiektów lub miejsc obsługi ruchu turystycznego, w tym odnowionych centrów wsi lub nowych wytyczonych i oznakowanych szlaków turystycznych wraz z obiektami małej architektury 	6 3 6
	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość działań promocyjnych • Ilość nowych lub zmodernizowanych gospodarstw agroturystycznych 	12 6
3. Rozwój rynku tradycyjnej żywności	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość działań promocyjnych dotyczących produktów lokalnych 	10
4. Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość nowych, zmodernizowanych lub lepiej wyposażonych przedsiębiorstw poza branżą turystyczną i drzewną 	6
	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość nowych, zmodernizowanych lub lepiej wyposażonych firm branży drzewnej 	3
	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość podjętych działań promocyjnych w ramach „klastra drzewnego” 	5
	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość nowych lub zmodernizowanych przedsiębiorstw związanych z odnawialnymi źródłami energii 	6

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru LGD „Dolina Raby”

	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość inwestycji publicznych i działań promocyjnych zastosowania odnawialnych źródeł energii	12
5. Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych lub kulturalnych	12
	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość zorganizowanych imprez rekreacyjno-sportowych lub kulturalnych, szkoleń lub lepiej wyposażonych zespołów artystycznych	12

Rys. Schemat wizji, celów i przedsięwzięć LSR dla LDG „Dolina Raby”

Przedsięwzięcia

1. Przedsięwzięcie: Szlak rowerowy Doliny Raby

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się przede wszystkim do osiągnięcia celu 1 - **Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej** i celu 2 - **Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych.**

Przykładowe projekty:

- tworzenie nowych i modernizacja istniejących gospodarstw agroturystycznych
- utworzenie nowych lub modernizacja istniejących przedsiębiorstw świadczących usługi turystyczne
- budowa lub modernizacja obiektów publicznych służących rozwojowi turystyki; zakup takich obiektów np. na centrum informacji turystycznej
- zagospodarowanie (odnowa) centrów wsi znajdujących się na szlakach turystycznych
- zagospodarowanie akwenów wodnych
- zagospodarowanie miejsc związanych z ruchem turystycznym (parkingi, oświetlenie tych miejsc, chodniki przy tych miejscach
- wytyczenie i oznakowanie tras turystycznych
- budowa i modernizacja małej architektury
- działania promocyjne (wydawnictwa, imprezy promocyjne - rajdy, udział w tragach turystycznych itp.)

Projekty w ramach tego przedsięwzięcia w szczególności sposób odpowiadać będą na tę część specyfiki obszaru LGD jaką jest **atrakcyjność turystyczna wynikająca z walorów przyrodniczo-krajobrazowych, jak i rozwijającej się bazy turystycznej.**

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik			Wartość w 2015 roku
Oddziaływania	Ilość turystów na 100 mieszkańców (wskaźnik Schneidera)			15,0
Rezultatu	• Ilość nowych lub zmodernizowanych gospodarstw agroturystycznych			6
	• Ilość nowych lub zmodernizowanych przedsiębiorstw branży turystycznej			3
	• Ilość nowych lub zmodernizowanych obiektów lub miejsc obsługi ruchu turystycznego, w tym odnowionych centrów wsi lub nowych wytyczonych i oznakowanych szlaków turystycznych wraz z obiektami małej architektury			6
	• Ilość działań promocyjnych			12
Produktu	Działanie	Ilość projektów	Średnia kwota [tys. zł]	Około łącznie [tys. zł]
	„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”	6	50	300

	„Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”	3	100	300
	„Odnowa i rozwój wsi”	6	150	900
	„Małe projekty”	12	25	300

Łącznie na to przedsięwzięcie zaplanowano ok. 1800 tys. zł, co stanowi 28,0 % środków przeznaczonych na Działanie 4.1/413.

2. Przedsięwzięcie: **Agroturystyka poza Szlakiem**

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia przede wszystkim celu 1 - **Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej.**

Realizowane będą projekty związane z tworzeniem i modernizacją gospodarstw agroturystycznych, które nie znajdują się na „Szlaku rowerowym Doliny Raby”.

Projekty w ramach tego przedsięwzięcia w szczególny sposób odpowiadać będą na tę część specyfiki obszaru LGD jaką jest **atrakcyjność turystyczna wynikająca z walorów przyrodniczo-krajobrazowych, jak i rozwijającej się bazy turystycznej.**

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik			Wartość w 2015 roku
Oddziaływania	Ilość turystów na 100 mieszkańców (wskaźnik Schneidera)			15,0
Rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> Ilość nowych lub zmodernizowanych gospodarstw agroturystycznych 			6
Produktu	Działanie	Ilość projektów	Średnia kwota [tys. zł]	Około łącznie [tys. zł]
	„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”	6	50	300

Łącznie na to przedsięwzięcie zaplanowano ok. 300 tys. zł, co stanowi 4,7 % środków przeznaczonych na Działanie 4.1/13.

3. Przedsięwzięcie: **Smak Doliny Raby**

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia przede wszystkim celu 3 - **Rozwój rynku tradycyjnej żywności.**

Projekty w ramach przedsięwzięcia obejmują różne działania promocyjne jak wydawnictwa czy udział w targach oraz organizację imprez kulturalno-rekreacyjnych o charakterze promocyjnym. Przedmiotem działań promocyjnych muszą być produkty lokalne.

Projekty w ramach tego przedsięwzięcia w szczególny sposób odpowiadać będą na tę część specyfiki obszaru LGD jaką jest **dziedzictwo kulturowe i historyczne, w tym kulinarne**

oraz **Położenie obszaru w pobliżu aglomeracji miejskich - Krakowa i Bochni pomiędzy aglomeracjami miejskimi a górami (rynki zbytu).**

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik			Wartość w 2015 roku
Oddziaływania	Wskaźnik przedsiębiorczości - ilość podmiotów gospodarczych w systemie REGON na 1000 mieszkańców			65,0
Rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> Ilość działań promocyjnych dotyczących produktów lokalnych 			10
Produktu	Działanie	Ilość projektów	Średnia kwota [tys. zł]	Około łącznie [tys. zł]
	„Małe projekty”	10	24	240

Łącznie na to przedsięwzięcie zaplanowano ok. 240 tys. zł, co stanowi 3,7 % środków przeznaczonych na Działanie 4.1/13.

4. Przedsięwzięcie: Nowoczesna firma

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia przede wszystkim celu 4 - **Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska.**

W ramach tego przedsięwzięcia wspierane będą projekty, których celem jest utworzenie nowego przedsiębiorstwa, modernizacja lub lepsze wyposażenie istniejącego przedsiębiorstwa poza branżą turystyki i branżą drzewną.

Projekty w ramach tego przedsięwzięcia w szczególności sposób odpowiadać będą na tę część specyfiki obszaru LGD jaką jest **Położenie obszaru w pobliżu aglomeracji miejskich - Krakowa i Bochni. pomiędzy aglomeracjami miejskimi a górami (rynki zbytu).**

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik			Wartość w 2015 roku
Oddziaływania	Wskaźnik przedsiębiorczości – ilość podmiotów gospodarczych w systemie REGON na 1000 mieszkańców			65,0
Rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> Ilość nowych, zmodernizowanych lub lepiej wyposażonych przedsiębiorstw poza branżą turystyczną i drzewną 			6
Produktu	Działanie	Ilość projektów	Średnia kwota [tys. zł]	Około łącznie [tys. zł]
	„Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”	6	125	750

Łącznie na to przedsięwzięcie zaplanowano ok. 750 tys. zł, co stanowi 11,6 % środków przeznaczonych na Działanie 4.1/413.

5. Przedsięwzięcie: **Klaster drzewny**

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia przede wszystkim celu 4 - **Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska.**

W ramach tego przedsięwzięcia wspierane będą projekty, których celem jest utworzenie nowego przedsiębiorstwa, modernizacja lub lepsze wyposażenie istniejącego przedsiębiorstwa w branży drzewnej oraz działania promocyjne (wydawnictwa, udział w targach, lokalne imprezy promocyjne) związane z tą branżą.

Projekty w ramach tego przedsięwzięcia w szczególności sposób odpowiadać będą na tę część specyfiki obszaru LGD jaką jest **Różnorodność tradycyjnych zawodów i rzemiosła ludowego oraz Położenie obszaru w pobliżu aglomeracji miejskich - Krakowa i Bochni pomiędzy aglomeracjami miejskimi a górami (ryunki zbytu).**

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik			Wartość w 2015 roku
Oddziaływania	Wskaźnik przedsiębiorczości – ilość podmiotów gospodarczych w systemie REGON na 1000 mieszkańców			65,0
Rezultatu	• Ilość nowych, zmodernizowanych lub lepiej wyposażonych firm branży drzewnej			3
	• Ilość podjętych działań promocyjnych w ramach „klastra drzewnego”			5
Produktu	Działanie	Ilość projektów	Średnia kwota [tys. zł]	Około łącznie [tys. zł]
	„Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”	3	125	375
	„Małe projekty”	5	25	125

Łącznie na to przedsięwzięcie zaplanowano ok. 500 tys. zł, co stanowi 7,8 % środków przeznaczonych na Działanie 4.1/413.

6. Przedsięwzięcie: **Czysta energia, odnawialne źródła energii**

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia przede wszystkim celu 4 - **Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska.**

W ramach tego przedsięwzięcia wspierane będą projekty, których celem jest utworzenie nowego przedsiębiorstwa, modernizacja lub lepsze wyposażenie istniejącego przedsiębiorstwa związanego ze sprzedażą lub montażem urządzeń związanych z odnawialnymi źródłami energii lub projekty o charakterze publicznym propagujące zastosowanie energii odnawialnej.

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik			Wartość w 2015 roku
Oddziaływania	Wskaźnik przedsiębiorczości – ilość podmiotów gospodarczych w systemie REGON na 1000 mieszkańców			65,0
Rezultatu	• Ilość nowych lub zmodernizowanych przedsiębiorstw związanych z odnawialnymi źródłami energii			6
	• Ilość inwestycji publicznych i działań promocyjnych zastosowania odnawialnych źródeł energii			12
Produktu	Działanie	Ilość projektów	Średnia kwota [tys. zł]	Około łącznie [tys. zł]
	„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”	3	50	150
	„Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”	3	100	300
	„Małe projekty”	12	25	300

Łącznie na to przedsięwzięcie zaplanowano ok. 750 tys. zł, co stanowi 11,6 % środków przeznaczonych na Działanie 4.1/413.

7. Przedsięwzięcie: Nie tylko przed telewizorem

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia przede wszystkim celu 5 - **Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej.**

- budowa i modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych
- budowa i modernizacja obiektów kulturalnych
- organizacja imprez rekreacyjno-sportowych i rekreacyjno-kulturalnych
- organizacja szkoleń dla młodzieży i dorosłych,
- zakup strojów i instrumentów dla zespołów artystycznych.

Projekty w ramach tego przedsięwzięcia będą opierać się na tej części specyfiki obszaru LGD jaką jest **widoczna aktywność sportowa mieszkańców.**

Rodzaj Wskaźnika	Wskaźnik			Wartość w 2015 roku
Oddziaływania	Saldo migracji na 1000 mieszkańców			5,0
Rezultatu	• Ilość nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych lub kulturalnych			12
	• Ilość zorganizowanych imprez rekreacyjno-sportowych lub kulturalnych, szkoleń lub lepiej wyposażonych zespołów artystycznych			12
Produktu	Działanie	Ilość projektów	Średnia kwota [tys. zł]	Około łącznie [tys. zł]

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru LGD Dolina Raby

	„Odnowa i rozwój wsi”	12	150	1800
	„Małe projekty”	12	25	300

Łącznie na to przedsięwzięcie zaplanowano ok. 2100 tys. zł, co stanowi 32,6 % środków przeznaczonych na Działanie 4.1/13.

5. Określenie misji LGD

LGD jest partnerstwem trójsektorowym, składającym się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Działa jako Stowarzyszenie i jest dobrowolnym, samorządnym i trwałym zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, w tym jednostek samorządu terytorialnego, działającym niezarobkowo na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Terenem działania LGD jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności obszar gmin Biskupice, Gdów, Łapanów, Nowy Wiśnicz, Trzciana i Żegocina. LGD dla realizacji swych celów może prowadzić działalność poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

LGD opiera swoją działalność na pracy społecznej członków. Do prowadzenia swych spraw może zatrudniać pracowników. Nie prowadzi działalności gospodarczej.

Cele LGD obejmują:

1. Budowanie kapitału społecznego; działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
2. Przyniesienie się do powstania nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich; promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
3. Polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja;
4. Opracowanie i realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (zwanej dalej LSR) w rozumieniu ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz przepisów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007- 2013;
5. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
6. Działalność charytatywna;
7. Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
8. Działalność na rzecz mniejszości narodowych;
9. Ochronę i promocję zdrowia;
10. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
11. Upowszechnianie i ochronę praw kobiet i mężczyzn oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
12. Działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
13. Naukę, edukację, oświatę i wychowanie;
14. Krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży;
15. Kulturową, sztukę, ochronę dóbr kultury i tradycji;
16. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;
17. Ekologię i ochronę zwierząt oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego;
18. Porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym;
19. Upowszechnianie i ochronę wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
20. Ratownictwo i ochronę ludności;
21. Pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;

22. Upowszechnianie i ochronę praw konsumentów;
23. Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami;
24. Promocję i organizację wolontariatu;
25. Działalność wspomagającą technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe oraz innych partnerów LGD w zakresie zgodnym z celami LGD.

LGD realizuje swoje cele poprzez:

1. Opracowanie LSR i przystąpienie do konkursu na jej realizację, organizowanego przez samorząd województwa;
2. Propagowanie działań na rzecz realizacji LSR na obszarze działania LGD, pozyskiwanie partnerów i źródeł finansowania LSR, w tym z programów pomocowych; rozpowszechnianie założeń zatwierdzonej LSR na obszarze działania LGD;
3. Podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnych oraz ich czynny udział w opracowaniu i realizacji LSR; animowanie działań społeczności lokalnej;
4. Udzielanie wsparcia mieszkańcom obszaru objętego LSR w zakresie przygotowania projektów i pozyskiwania środków na ich realizację, w tym z programów pomocowych; prowadzenie bezpłatnego doradztwa w zakresie przygotowywania projektów związanych z realizacją LSR;
5. Współpracę i wymianę doświadczeń z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie objętym celem LGD na poziomie krajowym i międzynarodowym; upowszechnianie i wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywnością ludności na obszarach położonych w obszarze działania LGD;
6. Upowszechnianie informacji o warunkach i zasadach udzielania pomocy na realizację projektów przedkładanych przez wnioskodawców, kryteriach wyboru projektów oraz sposobie naboru wniosków o pomoc w ramach realizacji LSR;
7. Sprawdzanie zgodności projektów z założeniami LSR;
8. Dokonywanie wyboru projektów do finansowania z puli środków przyznanych LGD na realizację LSR;
9. Organizowanie i finansowanie:
  - a. przedsięwzięć o charakterze informacyjnym lub szkoleniowym, w tym seminariów, szkoleń, konferencji i konkursów,
  - b. imprez kulturalnych, takich jak festiwale, targi, pokazy i wystawy, służących zwłaszcza promocji regionu i jego tożsamości kulturowej,
  - c. działalności promocyjnej, informacyjnej i poligraficznej, w tym: opracowywanie i druk broszur, folderów, plakatów, opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów audiowizualnych, tworzenie stron internetowych, przygotowywanie i rozpowszechnianie innych materiałów o charakterze reklamowym lub promocyjnym;
10. Promocja obszarów wiejskich położonych na obszarze działania LGD;
11. Prowadzenie innych działań przewidzianych dla LGD w przepisach PROW 2007-2013;
12. Realizację badań dotyczących obszaru objętego LSR;
13. Szkolenie pracowników LGD, członków Rady oraz członków powołanych przez LGD do grup roboczych biorących udział we wdrażaniu LSR.

6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR

Związek (spójność) pomiędzy specyfiką obszaru i celami LSR wykazano w tabeli:

Cele szczegółowe LSR	Specyfika obszaru
Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej	<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjność turystyczna wynikająca z walorów przyrodniczo-krajobrazowych, jak i rozwijającej się bazy turystycznej • Położenie obszaru w pobliżu aglomeracji miejskich - Krakowa i Bochni. pomiędzy aglomeracjami miejskimi a górami
Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	Dziedzictwo kulturowe i historyczne
Rozwój rynku tradycyjnej żywności	<ul style="list-style-type: none"> • Dziedzictwo kulturowe i historyczne • Położenie obszaru w pobliżu aglomeracji miejskich - Krakowa i Bochni
Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Różnorodność tradycyjnych zawodów i rzemiosła ludowego • Położenie obszaru w pobliżu aglomeracji miejskich - Krakowa i Bochni
Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej	Widoczna aktywność sportowa mieszkańców

7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

1. Integracja projektów dotyczących różnych sektorów gospodarki

Projekty gospodarcze (w ramach „Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej” oraz „Tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw”) i nie tylko gospodarcze realizowane w ramach różnych przedsięwzięć dotyczą też różnych sektorów gospodarki:

- przedsięwzięcia **Szlak rowerowy Doliny Raby i Agroturystyka poza Szlakiem** dotyczą turystyki;
- przedsięwzięcie **Smak Doliny Raby** - branży produktów żywnościowych
- przedsięwzięcie „Klaster drzewny” - branży drzewnej
- przedsięwzięcie „**Nowoczesna firma**” obejmuje tworzenie nowych przedsiębiorstw i inwestycje w istniejących przedsiębiorstwach w różnych sektorach gospodarki;
- przedsięwzięcie **Czysta energia, odnawialne źródła energii** obejmuje tworzenie nowych przedsiębiorstw i inwestycje w istniejących przedsiębiorstwach pragnących wykorzystywać odnawialne źródła energii.
- przedsięwzięcie „**Nie tylko przed telewizorem**” sprzyjać będą działaniom gospodarczym w sektorze sportu, rozrywki, rekreacji oraz edukacji różnych grup wiekowych.

2. Integracja partnerów z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego

Projekty nie tylko w całej strategii, ale w ramach poszczególnych przedsięwzięć realizowane będą przez podmioty z różnych sektorów społeczno-gospodarczych.

Lp	Przedsięwzięcie	Beneficjenci
1	Szlak rowerowy Doliny Raby	Publiczni (urzędy gmin, domy kultury) Organizacje pozarządowe (OSP, KGW, stowarzyszenia, fundacje, związki kościelne) Przedsiębiorcy Rolnicy (gospodarstwa agroturystyczne)
2	Agroturystyka poza Szlakiem	Rolnicy (gospodarstwa agroturystyczne)
3	Smak Doliny Raby	Publiczni (urzędy gmin, domy kultury) Organizacje pozarządowe (OSP, stowarzyszenia, fundacje, związki kościelne)
4	Nowoczesna firma	Przedsiębiorcy Rolnicy
5	„Klaster drzewny”	Przedsiębiorcy Rolnicy
6	Czysta energia, odnawialne źródła energii	Publiczni (urzędy gmin) Przedsiębiorcy Rolnicy Organizacje pozarządowe
7	Nie tylko przed telewizorem	Publiczni (urzędy gmin, domy kultury,

		biblioteki) Organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, szczególnie sportowe)
--	--	--

Szczególnie w przedsięwzięciach **Szlak rowerowy Doliny Raby, Smak Doliny Raby, Czysta energia, odnawialne źródła energii** będą możliwe wspólne działania Beneficjentów z trzech sektorów np. w przedsięwzięciu **Szlak rowerowy Doliny Raby** będą to rolnicy posiadający gospodarstwa agroturystyczne z przedsiębiorcami branży turystycznej, instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi zainteresowanymi rozwojem turystyki.

3. Integracja wykorzystania zasobów kulturowych, historycznych i przyrodniczych

W realizacji większości przedsięwzięć, a szczególnie w przedsięwzięciu „**Szlak rowerowy Doliny Raby**” realizatorzy projektów wykorzystywać będą jednocześnie zasoby kulturowe i historyczne, a także przyrodnicze obszaru związane z jego specyfiką.

W ramach przedsięwzięcia „**Nie tylko przed telewizorem**” wykorzystywane będą zasoby kulturowe i historyczne, a także przyrodnicze obszaru podczas organizacji imprez kulturalno-rozrywkowych i warsztatów oraz szkoleń i wsparcia dla zespołów folklorystycznych.

8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

1. Powiązanie zaproponowanych innowacyjnych rozwiązań z wykorzystaniem lokalnych zasobów

Zdecydowana większość projektów wykorzystuje lokalne zasoby, choć większość w sposób tradycyjny.

2. Innowacyjne, niestosowane wcześniej na danym obszarze rozwiązania w ramach realizowanych operacji

Większość projektów, to projekty nowe na obszarze LGD.

Ciekawym, niewątpliwie innowacyjnym rozwiązaniem jest utworzenie klastra drzewnego czyli wspólnych działań przedsiębiorstw, instytucji publicznych, szczególnie badawczo-naukowych i organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju nowoczesnych przedsiębiorstw branży drzewnej.

Innym innowacyjnym rozwiązaniem jest projekt zastosowania odnawialnych źródeł energii do oświetlenia miejsc publicznych.

3. Możliwość stosowania zaprezentowanych innowacyjnych rozwiązań na innych obszarach

Większość projektów i przedsięwzięć realizowanych na obszarze LGD może być również zrealizowana na innych obszarach.

9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów.

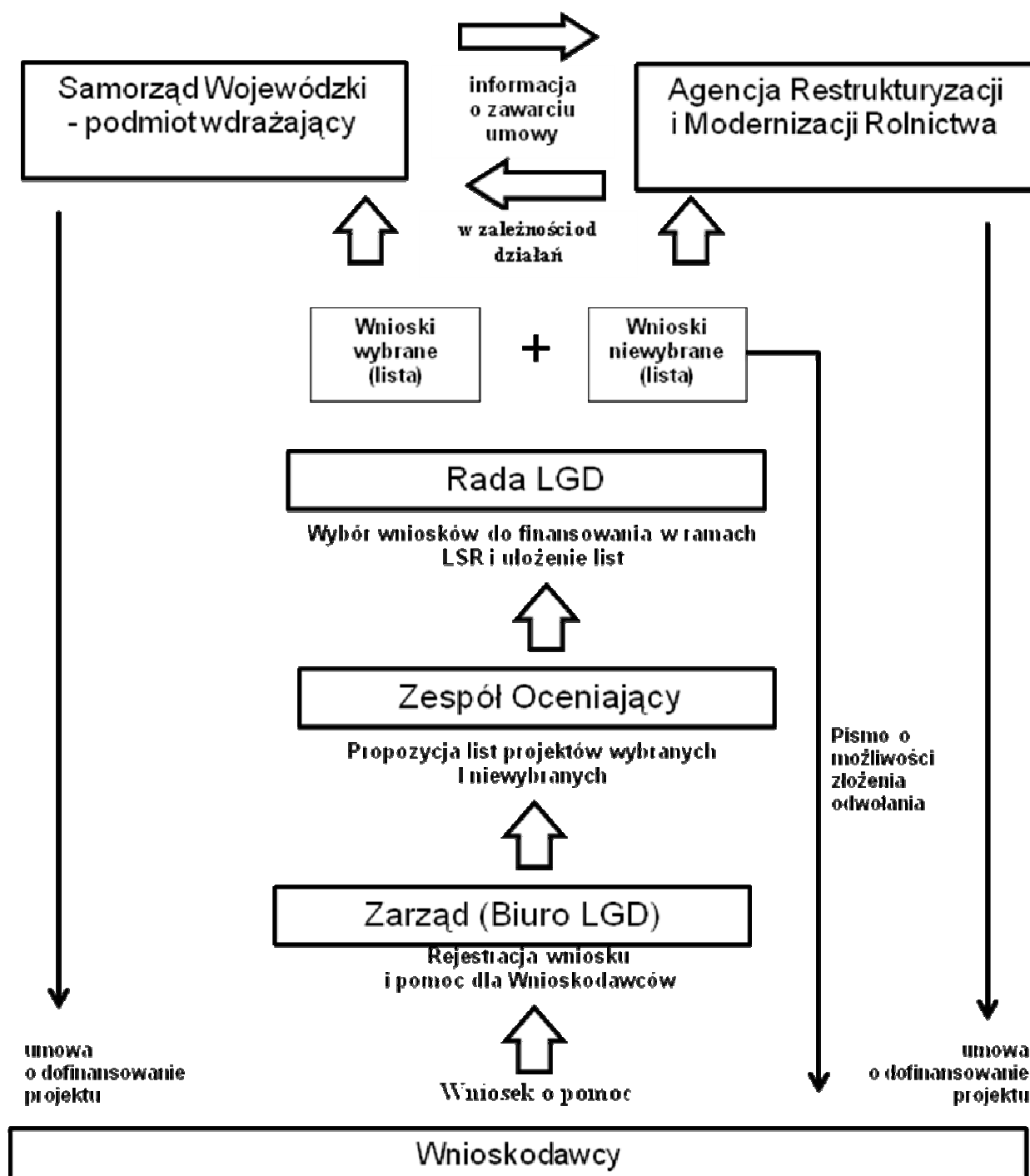
Procedura oceny zgodności i wyboru operacji

Procedura naboru i wyboru projektów obejmować będzie następujące działania:

1. Opracowanie przez Zarząd LGD informacji o możliwości realizacji LSR przez poszczególnych Beneficjentów.
2. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej (więcej rozdział 12).
3. Wyznaczone zostaną terminy naboru projektów w porozumieniu z instytucjami wdrożeniowymi. Przewiduje się dwa – trzy nabory w ciągu roku.
4. Instytucje wdrożeniowe ogłoszą terminy naborów na co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem naboru wniosków.
5. W ciągu od 14 do 30 dni pracownicy LGD przyjmować będą wnioski.
6. Zarząd, wspierany przez pracowników Biura LGD skieruje je do oceny przez Zespół Oceniający. Wielkość i skład Zespołu Oceniającego określać będzie każdorazowo Zarząd.
7. Zespół Oceniający, kierując się zapisami w LSR i kryteriami wyboru projektów, przyjętymi w LSR, dokona wstępnego wyboru projektów i ich przygotuje propozycje listy niewybranych projektów oraz list wybranych projektów w kolejności uzyskanych punktów.
8. Zarząd przedstawia pod decyzję Rady LGD propozycję listy projektów wg rekomendacji Zespołu Oceniającego.
9. Rada LGD na swym posiedzeniu wybierze projekty do realizacji przez LGD. Jeśli będzie taka potrzeba, Rada może powołać zespoły tematyczne. Pierwszy wybór projektów musi nastąpić do 21 dni po zakończeniu naboru projektów, a ostateczny (po odwołaniach – do 44 dni po zakończeniu naboru projektów).
Każdy projekt będzie poddany głosowaniu Rady na zgodność z LSR tj. czy przyczynia się do realizacji przynajmniej jednego przedsięwzięcia, a tym samym odpowiednich celów szczegółowych i celów ogólnych.
Dla każdego projektu wypełniona będzie karta projektu (wg wzoru poniżej).
Rada podejmie uchwałę o ostatecznym kształcie listy wybranych projektów do finansowania.
10. Zarząd przekaze listę projektów wraz z dokumentacją do instytucji wdrożeniowych wraz z odpowiednią informacją do wnioskodawców.

Rys. Schemat procedury wyboru projektów

Szczegóły przygotowania informacji o naborze projektów oraz inne wymogi proceduralne będą zgodne z zapisami Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

Procedura odwoławcza

1. Wnioskodawca może złożyć odwołanie od decyzji Rady w terminie 7 dni od momentu otrzymania zawiadomienia o nie wybraniu projektu do finansowania.
2. Pismo w sprawie odwołania należy skierować do Zarządu LGD, który przekazuje je do rozpatrzenia Rady wraz z opinią własną lub ekspertów.
3. Rada rozpatruje odwołania podczas kolejnego posiedzenia w terminie 10 dni.
4. Decyzja Rady w sprawie odwołania jest ostateczna.

Tab. Procedura wyboru projektów wraz z procedurą odwoławczą

Lp	Organ odpowiedzialny	Termin, czas trwania (dni)	Czynność
1	Zarząd	Min. 60 dni przed rozpoczęciem naboru	Opracowanie informacji o możliwości realizacji przez projektów LGD
2	Zarząd	Min. 60 dni przed rozpoczęciem naboru	Przeprowadzenie kampanii informacyjnej
3	Zarząd w porozumieniu z instytucjami wdrożeniowymi	Min. 14 dni przed rozpoczęciem naboru	Wyznaczenie terminów naboru projektów
4	Instytucje wdrożeniowe	Min. 14 dni przed rozpoczęciem naboru	Ogłoszenie terminu naborów
5	Zarząd	Od 14 do 30 dni	Nabór wniosków
6	Zarząd	Do 10 dni po zakończeniu naboru projektów	Ustalenie składu Zespołu Oceniającego i przekazanie mu projektów do oceny
7	Zespół Oceniający	Do 7 dni od otrzymania materiałów	Przygotowanie propozycji list niewybranych i wybranych projektów w kolejności uzyskanych punktów
8	Zarząd	Do 21 dni od zakończenia naboru projektów	Przedstawienie Radzie LGD propozycji listy projektów wg rekomendacji Zespołu Oceniającego
9	Rada	Do 21 dni od zakończenia naboru projektów	Wybór projektów do realizacji przez LGD – ustalenie list niewybranych i wybranych projektów (uchwała)
10	Zarząd	Do 3 dni od pierwszego wyboru projektów przez Radę	Zawiadomienie wnioskodawców
11	Zarząd	Do 20 dni od pierwszego wyboru projektów przez Radę	Przygotowanie odwołań wraz z opiniami własnymi lub ekspertów
12	Rada	Do 20 dni od	Ewentualne kolejne posiedzenie

		pierwszego wyboru projektów przez Radę	Rady w celu rozpatrzenia odwołań
13	Zarząd	Do 45 od zakończenia naboru projektów	Przekazanie listy projektów wraz z dokumentacją do instytucji wdrożeniowych wraz z odpowiednią informacją do wnioskodawców.

Realizacja punktów 11 i 12 uzależniona będzie od tego czy będą złożone odwołania od decyzji Rady.

Kryteria wyboru projektów

Poniżej podano lokalne kryteria wyboru projektów.

Lp	Kryterium lokalne	Opis / potencjalne oddziaływanie	Punkty
1	Poziom zaangażowania społeczności lokalnej	Preferuje projekty, w których wykazano w budżecie wkład w postaci własnej Beneficjentów	<ul style="list-style-type: none"> • Od 21% wkładu pracy własnej – 3 pkt • Od 11% do 20% - 2 pkt • Do 10 % - 1 pkt • Brak wkładu pracy własnej – 0 pkt
2	Zasięg oddziaływania projektu	Preferuje projekty realizowane w większej liczbie miejscowości	<ul style="list-style-type: none"> • Więcej niż 3 miejscowości – 3 pkt • Trzy miejscowości – 2 pkt • Dwie miejscowości – 1 pkt • Jedna miejscowość – 0 pkt
3	Innowacyjność projektu	Preferuje projekty innowacyjne, oryginalne w skali lokalnej – tj. wykorzystujące niepraktykowane dotąd lokalnie rozwiązania	<ul style="list-style-type: none"> • Nowy projekt na terenie LGD – 3 pkt • Nowy projekt na terenie gminy – 2 pkt • Nowy projekt na terenie sołectwa – 1 pkt
4	Stopień wykorzystania lokalnych zasobów w projekcie	Preferuje projekty wykorzystujące lokalną historię, tradycję, kulturę, walory przyrodnicze	W projekcie wykorzystuje się <u>lokalne walory</u> : <ul style="list-style-type: none"> • Przyrodnicze – 1 pkt • Kulturowe – 1 pkt • Historyczne – 1 pkt
5	Powiązanie projektu z innymi przedsięwzięciami	Preferuje projekty powiązane z realizacją innych projektów, przedsięwzięć realizowanych na obszarze LGD w ramach wdrażania LSR lub innych programów	W projekcie wskazano na powiązanie z: <ul style="list-style-type: none"> • co najmniej dwoma innymi projektami – 2 pkt • 1 projektem – 1 pkt Brak wskazania – 0 pkt

Dodatkowe kryterium dla projektów komercyjnych:

6	Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w wyniku realizacji projektu (dla przedsięwzięć gospodarczych)	Preferuje projekty w zależności od liczby nowo utworzonych miejsc pracy	<ul style="list-style-type: none"> • Co najmniej 3 miejsca – 3 pkt • 3 miejsca – 2 pkt • 2 miejsca – 1 pkt • Mniej niż 2 – 0 pkt
---	--	---	--

Wszystkie wyżej wymienione kryteria są mierzalne (mierzalnym wartościom przypisano punkty).

Kryterium **Stopień wykorzystania lokalnych zasobów w projekcie** jest zgodne z Analizą SWOT, w której wskazano na lokalne zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe jako Mocne Strony obszaru:

- Przedgórze Karpat - Pogórze Wielickie, Pogórze Wiśnickie, Podgórze Bocheńskie, Beskid Wyspowy - ciekawe ukształtowanie terenu
- Dziedzictwo kulturowe ukształtowane przez znane postacie historyczne
- Liczne zabytki, zamek w Wiśniczu, w Wieruszycach, sakralne, cmentarze wojskowe, z okresu I wojny św.
- Istniejące zespoły regionalne
- Szlaki - Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Papieski, Szlak Owocowy.

Na Słabą Stronę wskazaną w Analizie SWOT - **Mało innowacyjna lokalna gospodarka**, jak również na wskazane w tej Analizie Zagrożenie - **Rosnące koszty energii i utrzymania** odpowiada kryterium **Innowacyjność projektu** (dotyczy szczególnie takich Przedsięwzięć jak **Nowoczesna firma**, „**Klaster drzewny**”, **Czysta energia, odnawialne źródła energii**).

Kryteria wyboru projektów mogą być zmienione zgodnie z procedurą aktualizacji LSR podaną w rozdziale 12.

Karta oceny zgodności z LSR i wyboru projektów

Poniżej przedstawiono kartę oceny zgodności projektu z LSR i wyboru projektów.

Karta wyboru projektu nr					
Tytuł projektu					
Wnioskodawca					
Różnicowanie		Mikroprzedsiębiorstwa	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	
Koszty całkowite		Koszty kwalifikowane		Koszty do refundacji	
Liczba głosów za zgodnością z LSR:					
Za		Przeciw		Wstrzymujący się	
Przedsięwzięcie LSR					
Lp.	Kryterium oceny	Punkty	Uzasadnienie		
1	Poziom zaangażowania społeczności lokalnej				
2	Zasięg oddziaływania projektu				
3	Innowacyjność projektu				
4	Stopień wykorzystania lokalnych zasobów w projekcie				
5	Powiązanie projektu z innymi przedsięwzięciami				

6	Liczba nowych miejsc pracy		
RAZEM:			
<u>Uwagi:</u>			

Instrukcja wypełniania Karty oceny zgodności z LSR i wyboru projektu

W komórce obok komórki „**Karta zgodności z LSR i wyboru projektu nr**” należy wpisać numer projektu, nadany mu podczas przyjęcia projektu.

W komórce obok komórki **Tytuł projektu** należy wpisać tytuł projektu.

W komórce obok komórki **Wnioskodawca** należy wpisać nazwę lub imię i nazwisko wnioskodawcy. Jeśli osoba fizyczna występuje w imieniu grupy nieformalnej należy podać nazwę tej grupy.

Pod którąś z komórek **Różnicowanie** lub **Mikroprzedsiębiorstwa** lub **Odnowa i rozwój wsi** lub **Małe projekty** należy znakiem X zaznaczyć rodzaj projektu.

Do odpowiednich komórek z prawej strony obok komórek **Koszty całkowite**, **Koszty kwalifikowane**, **Koszty do refundacji** należy wpisać kolejno kwoty z projektu.

Liczbę głosów oddanych przez członków Rady za zgodnością danego projektu z LSR wpisuje się odpowiednio w komórki obok komórek: **Za**, **Przeciw**, **Wstrzymujący się**. Przy ocenie zgodności należy kierować się opisem przedsięwzięć zawartym w rozdziale 4 LSR.

W komórce obok **Przedsięwzięcie LSR** należy wpisać nazwę przedsięwzięcia z rozdziału 4 LSR. Zgodność z przedsięwzięciem oznacza zgodność z odpowiednim celem lub celami szczegółowymi i celem ogólnym.

W kolumnie **Punkty** należy wpisać ilość punktów wg poszczególnych kryteriów oceny podanych w tabeli kryteriów. Obok w kolumnie **Uzasadnienie** należy podać krótkie uzasadnienie, powołując się na odpowiednie dane zawarte w projekcie. Sumę punktów należy podać w komórce obok komórki **RAZEM**.

W komórce **Uwagi:** można podać dodatkowe uwagi na temat projektu.

Dokumenty pomocnicze w procedurze oceny zgodności i wyboru projektów

Wzory pomocniczych dokumentów zamieszczono w załącznikach do LSR.

10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji

Budżet LSR

rok	Kategoria kosztu/wydatku	Działania osi 4 przeprowadzane przez LGD w zł												
		4.1/413 – Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju					4.21 – Wdrażanie projektów współpracy			4.31 - Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja			razem oś 4	
		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem 4.1/413	Przygotowanie projektów współpracy	Realizacja projektów współpracy	Razem 4.21	Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności	Razem 4.31		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2009	całkowite	1	100000,00	200000,00	600000,00	248572,00	1148572,00	0,00	0,00	0,00	189150,00	67100,00	256250,00	1404822,00
	kwalityfikowalne	2	100000,00	200000,00	600000,00	248572,00	1148572,00	0,00	0,00	0,00	189150,00	67100,00	256250,00	1404822,00
	do refundacji	3	50000,00	100000,00	450000,00	174000,00	774000,00	0,00	0,00	0,00	189150,00	67100,00	256250,00	1030250,00
2010	całkowite	4	200000,00	450000,00	600000,00	318572,00	1568572,00	5937,00	35700,00	41637,00	190000,00	56500,00	246500,00	1856709,00
	kwalityfikowalne	5	200000,00	450000,00	600000,00	318572,00	1568572,00	5937,00	35700,00	41637,00	190000,00	56500,00	246500,00	1856709,00
	do refundacji	6	100000,00	225000,00	450000,00	223000,00	998000,00	5937,00	35700,00	41637,00	190000,00	56500,00	246500,00	1286137,00
2011	całkowite	7	300000,00	700000,00	600000,00	318572,00	1918572,00	5935,00	35700,00	41635,00	190000,00	56500,00	246500,00	2206707,00
	kwalityfikowalne	8	300000,00	700000,00	600000,00	318572,00	1918572,00	5935,00	35700,00	41635,00	190000,00	56500,00	246500,00	2206707,00
	do refundacji	9	150000,00	350000,00	450000,00	223000,00	1173000,00	5935,00	35700,00	41635,00	190000,00	56500,00	246500,00	1461135,00
2012	całkowite	10	300000,00	700000,00	600000,00	318572,00	1918572,00	5935,00	35700,00	41635,00	190000,00	56500,00	246500,00	2206707,00
	kwalityfikowalne	11	300000,00	700000,00	600000,00	318572,00	1918572,00	5935,00	35700,00	41635,00	190000,00	56500,00	246500,00	2206707,00
	do refundacji	12	150000,00	350000,00	450000,00	223000,00	1173000,00	5935,00	35700,00	41635,00	190000,00	56500,00	246500,00	1461135,00
2013	całkowite	13	300000,00	700000,00	600000,00	318572,00	1918572,00	5935,00	35700,00	41635,00	190000,00	56500,00	246500,00	2206707,00
	kwalityfikowalne	14	300000,00	700000,00	600000,00	318572,00	1918572,00	5935,00	35700,00	41635,00	190000,00	56500,00	246500,00	2206707,00
	do refundacji	15	150000,00	350000,00	450000,00	223000,00	1173000,00	5935,00	35700,00	41635,00	190000,00	56500,00	246500,00	1461135,00
2014	całkowite	16	300000,00	700000,00	600000,00	283749,00	1883749,00	0,00	0,00	0,00	190000,00	56500,00	246500,00	2130249,00
	kwalityfikowalne	17	300000,00	700000,00	600000,00	283749,00	1883749,00	0,00	0,00	0,00	190000,00	56500,00	246500,00	2130249,00
	do refundacji	18	150000,00	350000,00	450000,00	198624,00	1148624,00	0,00	0,00	0,00	190000,00	56500,00	246500,00	1395124,00

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru LGD Dolina Raby

rok	Kategoria kosztu/wydatku	Działania osi 4 przeprowadzane przez LGD w zł												
		4.1/413 – Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju					4.21 – Wdrażanie projektów współpracy			4.31 - Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja			razem oś 4	
		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem 4.1/413	Przygotowanie projektów współpracy	Realizacja projektów współpracy	Razem 4.21	Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności	Razem 4.31		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
2015	całkowite	19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	93260,00	27896,00	121156,00	121156,00	
	kwalfikowalne	20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	93260,00	27896,00	121156,00	121156,00	
	do refundacji	21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	93260,00	27896,00	121156,00	121156,00	
2009 - 2015	Całkowite	22	1500000,00	3450000,00	3600000,00	1806609,00	10356609,00	23742,00	142800,00	166542,00	1232410,00	377496,00	1609906,00	12133057,00
	kwalfikowalne	23	1500000,00	3450000,00	3600000,00	1806609,00	10356609,00	23742,00	142800,00	166542,00	1232410,00	377496,00	1609906,00	12133057,00
	do refundacji	24	750000,00	1725000,00	2700000,00	1264624,00	6439624,00	23742,00	142800,00	166542,00	1232410,00	377496,00	1609906,00	8216072,00

Koszty całkowite przyjęto jako koszty netto (bez podatku VAT, jeśli jest on niekwalifikowany; w przypadku, gdy podatek VAT jest kwalifikowany jest to kwota brutto).

Podział środków w ramach Działania 4.1/413

Lp	Źródła finansowania projektów	tys. zł	%
1	„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”	750 000	11,7
2	„Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”	1 725 000	26,8
3	„Odnowa i rozwój wsi”	2 700 000	41,9
4	„Małe projekty”	1 264 624	19,6

Harmonogram realizacji przedsięwzięć

Harmonogram realizacji (rozumianej jako fizyczne zakończenie projektów wspieranych w ramach LSR) poszczególnych przedsięwzięć przedstawia się następująco:

Lp	Przedsięwzięcie	2009	2010		2011		2012		2013		2014		2015
		II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I
1	Szlak rowerowy Doliny Raby	—											→
2	Agroturystyka poza Szlakiem	—											→
3	Smak Doliny Raby	—											→
4	Nowoczesna firma	—											→
5	„Klaster drzewny”	—											→
6	Czysta energia, odnawialne źródła energii	—											→
7	Nie tylko przed telewizorem	—											→

Biuro LGD funkcjonować będzie do I połowy 2015 roku. Podobnie do tego samego okresu czasu realizowane będzie całe Działanie 4.31 Osi 4 PROW, związane głównie w części „Nabywanie umiejętności” z pomocą Beneficjentom w rozliczaniu się ze wsparcia finansowego uzyskanego dla realizacji projektów.

11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR

Dla celu przygotowania LSR odbyły się szkolenia nt. Programu Leader i Osi 4 PROW oraz spotkania szkoleniowo-warsztatowe z udziałem przedstawicieli wszystkich gmin nt. budowania LSR.

Spotkanie informacyjne nt. Programu Leader odbyło się w świetlicy w Remizie w Trzcianie w dniu 24 lipca 2008 r.

O Programie Leader informowano też podczas sesji Rad Gminy w Trzcianie w dniu 25 czerwca 2008 r. i w Żegocinie.

Proces przygotowania i konsultowania LSR przebiegał w początkowym okresie równoległe do procesu tworzenia LGD.

Pierwsze spotkanie warsztatowo-szkoleniowe nt. budowania LSR odbyło się w Domu Kultury Gdowie w dniu 7 sierpnia 2008 r. – określono wizję, dokonano Analizy SWOT i określono cele szczegółowe.

Drugie spotkanie warsztatowo-szkoleniowe nt. budowania LSR odbyło się w Urzędzie Gminy Gdowie w dniu 23 września 2008 r. – przeanalizowano Karty projektów i określono przedsięwzięcia.

Trzecie spotkanie warsztatowo-szkoleniowe nt. budowania LSR odbyło się w Muzeum w Nowym Wiśniczu w dniu 6 listopada 2008 r. – określono budżet przedsięwzięć i wstępne kryteria oceny projektów.

Przygotowano również i zebrano wstępne karty projektów, które stanowią rodzaj ankiety nt. potencjalnych projektów i rodzaju beneficjentów środków. Karty zostały rozpowszechnione szeroko wśród organizacji danego terenu, w ich wypełnianiu pomagali pracownicy Urzędów Gmin. Wzór Karty projektu podano w załączeniu.

Zebrano 54 Karty projektów od różnych potencjalnych Beneficjentów reprezentujących wszystkie trzy sektory społeczno-gospodarcze. Wskazane z Kartach informacje posłużyły przede wszystkim do określenia Przedsięwzięć i wskaźników produktów, jak również do określenia takich elementów LSR jak specyfika obszaru.

12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

LSR będzie wdrażana głównie poprzez projekty realizowane przez partnerów – Beneficjentów Osi 3 i Osi 4 PROW. Podstawowe warunki wsparcia finansowego tych projektów określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

Informowanie o LSR

Jednym z warunków sprawnego procesu wdrażania LSR będzie odpowiednia akcja informacyjno-promocyjna wśród potencjalnych Beneficjentów.

Do promocji LSR oraz poinformowania mieszkańców, instytucji, organizacji i przedsiębiorstw działających na obszarze LGD o możliwościach przedstawiania projektów dla realizacji LSR, wykorzystane zostaną następujące środki oraz nośniki promocji i informacji:

- Ulotki
- Broszura skrótowo i przystępnie informująca o Lokalnej Strategii Rozwoju
- Informacje w gablotach Urzędów Gmin
- Gazety lokalne (głównie jako publicity)
- Strona internetowa LGD oraz strony internetowe powiatu i Urzędów Gmin z terenu LGD
- Radio i telewizja lokalne i regionalne (głównie jako publicity)
- Gazety codzienne o zasięgu regionalnym – Gazeta Wyborcza (wydanie regionalne), Dziennik Polski (głównie jako publicity).

Informacja w telewizji, radiu i gazetach regionalnych będzie się ukazywała poprzez przygotowane artykuły i współpracę z dziennikarzami telewizji, radia i gazety. Okazją do tzw. „newsów” będą spotkania Zarządu i Rady LGD, decyzje o zakwalifikowaniu do realizacji LSR.

Informacja zostanie skierowana do ogółu mieszkańców, instytucji publicznych – urzędów gmin, szkół, domów i ośrodków kultury, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, szczególnie do tych, którzy swoją działalnością mogą przyczynić się do osiągnięcia celów LSR – przedsiębiorstw i organizacji branży turystycznej oraz instytucji zajmujących się promocją przedsiębiorczości, organizacją czasu wolnego dla dzieci i młodzieży itp.

W każdej gminie odbywać się będą spotkania informacyjne (aktywizujące) albo zorganizowane zostaną imprezy kulturalne w celu promocji zawartości LSR.

Na podstawie rozpoznanych potrzeb organizowane będą szkolenia i doradztwo nt. przygotowania wniosków do poszczególnych działań i pisanie projektów.

Realizacja zadań informacyjno-promocyjnych zostanie przeprowadzana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 1159/2000 z dnia 30 maja 2000 roku

w sprawie prowadzenia przez Państwa Członkowskie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 130 z 30.05.2000).

Aktualizacja LSR

Strategia będzie aktualizowana będzie co roku przed złożeniem kolejnego wniosku o finansowanie LSR na rok następny tj. do końca września danego roku.

W celu aktualizacji zbierane będą Karty projektów, podobnie jak miało to miejsce przy opracowaniu LSR, co pozwoli na rozpoznanie aktualnych w danym momencie potrzeb różnych Beneficjentów w zakresie realizacji projektów.

Po zebraniu Kart projektów odbywać się będą spotkania ogólne i w ramach zespołów roboczych w celu określenia rodzajów projektów i budżetu na kolejny rok.

W trakcie spotkań analizowane będą wyniki ewaluacji wewnętrznej i na jej podstawie weryfikowane będą zarówno przedsięwzięcia, jak i cele szczegółowe LSR.

W ramach LSR odbywać się też zmiana lokalnych kryteriów oceny projektów.

Zaktualizowana LSR przyjmowana będzie przez Walne Zebranie Członków LGD.

13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej

Ewaluacja przeprowadzana będzie każdego roku. Jej wyniki będą miały wpływ zarówno na aktualizację strategii, jak i pracę LGD.

Celem ewaluacji jest przede wszystkim:

- weryfikacja wskaźników produktu dla poszczególnych przedsięwzięć,
- weryfikacja ilości i zakresu przedsięwzięć,
- weryfikacja ilości i zakresu celów szczegółowych.

Ponadto wyniki ewaluacji będą miały wpływ na kształt partnerstwa, jego struktur, ilość i strukturę członków, skład władz, ilość pracowników biura i zakres ich obowiązków.

Każdorazowo decyzją Walnego Zebrania Członków powoływany będzie zespół ewaluacyjny, inny w składzie od Komisji Rewizyjnej, od której oczekuje się wypełnienia standardowych obowiązków organu nadzorczego organizacji.

Zadaniem Zespołu ewaluacyjnego będzie:

- ocena wartości wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania dla każdego przedsięwzięcia (listę wskaźników podano w tabeli w rozdziale 4);
- weryfikacja analizy SWOT,
- analiza aktualności celów strategicznych w stosunku do analizy SWOT
- analiza zasadności ilości przedsięwzięć i ich zakresów oraz wskaźników
- zebranie uwag od członków Zarządu i pracowników LGD nt. funkcjonowania LGD, szczególnie w trakcie naboru oraz uwag zgłaszanych przez Beneficjentów,
- zebranie uwag od członków LGD nt. funkcjonowania partnerstwa.

Zespół ewaluacyjny będzie upoważniony do zastosowania odpowiednich instrumentów ewaluacyjnych, o ile okaże się to zasadne i uzasadnione, włącznie z koniecznością wyasygnowania odpowiednich środków na ten cel w ramach Działania 4.31 (badania).

Zespół ewaluacyjny swoje uwagi i wnioski prezentuje na Walnym Zebraniu Członków. Uczestnicy Zebrania, po dyskusji, podejmują uchwałę w sprawie ich wykorzystania do aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, usprawnienia pracy Biura LGD, jak i funkcjonowania całego partnerstwa.

14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR

Poszczególne cele szczegółowe LSR są zgodne z następującymi dokumentami planistycznymi (dotyczy to także celów ogólnych, których osiągnięcie składa się z osiągnięcia celów szczegółowych):

1) Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

- Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich
- Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

- Oś priorytetowa 4. Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia

Program Operacyjny Infrastruktura i środowisko

- Priorytet X. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii

Małopolski Regionalny Program Operacyjny

- Priorytet 2. Gospodarka regionalnej szansy

2) Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej

Program Operacyjny Infrastruktura i środowisko

- Priorytet XI. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Małopolski Regionalny Program Operacyjny

- Priorytet 3. Turystyka i przemysł kulturowy
  - Działanie 3.3 Instytucje kultury

Małopolski Regionalny Program Operacyjny

- Priorytet 6. Spójność wewnątrzregionalna
  - Działanie 6.2 Rozwój obszarów wiejskich
    - Schemat B: Infrastruktura społeczna, w tym edukacyjna i sportowa

3) Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

- Oś priorytetowa 6. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym

Małopolski Regionalny Program Operacyjny

- Priorytet 3. Turystyka i przemysł kulturowy
  - Działanie 3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej

4) Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych

Program Operacyjny Infrastruktura i środowisko

- Priorytet V. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych
- Priorytet XI. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Małopolski Regionalny Program Operacyjny

- Priorytet 3. Turystyka i przemysł kulturowy
  - Działanie 3.2 Rozwój produktu dziedzictwa kulturowego

5) Aktywizacja społeczności i rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

- Priorytet V Dobre rządzenie
- Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego

W tabeli poniżej pokazano zbieżność celów LSR z niektórymi celami pośrednimi i kierunkami polityki rozwoju województwa małopolskiego.

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju	Cele Pośrednie oraz Kierunki Polityki Województwa Małopolskiego
Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej	II. Konkurencyjna, otwarta i innowacyjna gospodarka II.5. Rozwój przemysłów czasu wolnego
Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	VII. Wysoka jakość środowiska przyrodniczo-kulturowego i przestrzeni regionalnej VII.3. Opieka nad regionalnym dziedzictwem kulturowym
Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej.	V. Spójny wewnętrznie, bezpieczny, zapewniający równe szanse i możliwości rozwoju region V.3. Poprawa kondycji małopolskiej rodziny V.6. Rozwój sieci ośrodków usług publicznych
Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska	I. Lepiej wykształceni, twórczy i przedsiębiorczy mieszkańcy I.3. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości II. Konkurencyjna, otwarta i innowacyjna gospodarka II.4. Przyciąganie bezpośrednich inwestycji do regionu
Aktywizacja społeczności i rozwój	V. Spójny wewnętrznie, bezpieczny,

współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej	zapewniający równe szanse i możliwości rozwoju region V.5. Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie tożsamości regionalnej VIII. Silna pozycja Małopolski na arenie krajowej i międzynarodowej II.1. Wsparcie międzynarodowej konkurencyjności małopolskich przedsiębiorstw i instytucji”
--	---

Działanie 4.21 – „Wdrażanie projektów współpracy” jest także zbieżne z celem pośrednim VIII. „Silna pozycja Małopolski na arenie krajowej i międzynarodowej” oraz kierunkiem polityki rozwoju II.1. „Wsparcie międzynarodowej konkurencyjności małopolskich przedsiębiorstw i instytucji” w celu pośrednim II. „Konkurencyjna, otwarta i innowacyjna gospodarka”.

Strategie powiatów i gmin

Dokumentami planistycznymi strategicznymi powiatów, na terenie których znajduje się obszar LGD są:

- a) Strategia Rozwoju Powiatu Bocheńskiego na lata 2007-2013 opracowana w marcu-czerwcu 2007 r.
- b) Strategia rozwoju powiatu wielickiego opracowana w grudniu 2001 r.

W tabeli poniżej pokazano zbieżność celów szczegółowych LSR z celami różnych poziomów, określonymi w strategiach rozwoju obu powiatów.

Cele ogólne, jak i cele szczegółowe LSR są również zgodne z celami zawartymi w dokumentach strategicznych poszczególnych gmin, których obszar obejmuje LGD.

Tab. Zgodność celów szczegółowych LSR z celami strategii powiatów bocheńskiego i wielickiego

Cele szczegółowe LSR	Cele strategii powiatu bocheńskiego	Cele strategii powiatu wielickiego
Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej	Stworzenie komplementarnej oferty składającej się na markę turystyczną powiatu	Rozwój turystyki
Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych	Ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego powiatu	Zachowane wartości dziedzictwa przyrodniczego
Rozwój rynku tradycyjnej żywności	Rozwój zrównoważonego rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego	Produkcja zdrowej żywności
Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska	Rozwój indywidualnej przedsiębiorczości; Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców powiatu	Zintegrowane samorządy gospodarcze
Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej.	Doskonalenie oferty sportowo-rekreacyjnej w powiecie; Koordynacja imprez kulturalno-rozrywkowych w powiecie	Stworzona samodzielność historyczna i kulturowa mieszkańców "sami nie wiecie, co posiadacie"
Aktywizacja społeczności i rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej	Rozwój postaw obywatelskich i wzrost aktywności młodzieży; Doskonalenie współpracy z organizacjami pozarządowymi w działaniach na rzecz rozwoju społecznego powiatu; Rozwój współpracy międzysamorządowej i międzyregionalnej	

15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR

Obecnie LGD nie planuje żadnych działań w ramach innych programów niż PROW.

16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich

Wpływ realizacji LSR na rozwój regionu zależny będzie od skali środków przeznaczonych na poszczególne cele i działania, zarówno przy realizacji LSR, jak i strategii województwa małopolskiego.

Należy pamiętać, że obszar LGD stanowi 2,52 % powierzchni województwa małopolskiego i jest zamieszkały przez 1,71 % ludności województwa. Stopień środków możliwych do pozyskania w ramach Programu Leader, który będzie głównym źródłem realizacji LSR, pozostaje w jeszcze mniejszej proporcji w stosunku do innych środków, które będą przeznaczone na realizację podobnych celów i działań w ramach strategii województwa małopolskiego. Dlatego wpływ realizacji LSR na rozwój regionu będzie bardzo niewielki.

LGD znajduje się na obszarze powiatów bocheńskiego i wielickiego zajmując odpowiednio 35,9 % i 36,5 % ich powierzchni. W porównaniu do województwa należy więc oczekiwać, że wpływ LSR na rozwój obu powiatów będzie znacznie większy niż na rozwój województwa, ale biorąc pod uwagę proporcję środków możliwych do pozyskania w ramach Programu Leader w stosunku do innych środków, które będą przeznaczone na realizację podobnych celów i działań - nie należy się spodziewać, że realizacja LSR wpłynie bardzo znacząco na rozwój obu powiatów.

W największym stopniu realizacja LSR przyczyni się do rozwoju gmin na obszarze których działać będzie LGD. Ale także tu należy brać pod uwagę, że środki jakie zostaną pozyskane przez LGD w ramach Programu Leader nie będą duże w stosunku do innych środków, którymi dysponują samorządy lokalne i inni partnerzy na rozwój gminy i powiatu.

Niemniej należy się spodziewać, że znaczenie realizacji LSR na rozwój powiatu i gmin będzie największe w zakresie aktywizacji mieszkańców wsi. Działalność LGD, szczególnie jego rola inspiracyjna i pomocowa dla partnerów LGD w kwestii pozyskiwania środków oraz możliwość pozyskania środków pomocowych przez partnerów mniej doświadczonych, także z innych źródeł niż Program Leader, może doprowadzić do bardzo znaczących rezultatów, jakie obserwowane są nie tylko w krajach zachodnich, ale także w Polsce, w takich miejscach jak Dolina Strugu czy rejon Bałtowa (Partnerstwo Krzemieny Krag, Park Jurajski).

Realizacja LSR przyniesie też kilka rezultatów, które przyczynią się do rozwoju rejonu LGD. Będą to co najmniej następujące rezultaty:

- Ilość nowych lub zmodernizowanych gospodarstw agroturystycznych - 6
- Ilość nowych lub zmodernizowanych przedsiębiorstw branży turystycznej - 3
- Ilość nowych lub zmodernizowanych przedsiębiorstw związanych z odnawialnymi źródłami energii - 6
- Ilość nowych, zmodernizowanych lub lepiej wyposażonych firm branży drzewnej - 3
- Ilość inwestycji publicznych i działań promocyjnych zastosowania odnawialnych źródeł energii - 12
- Ilość nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych lub kulturalnych - 12

- Ilość nowych lub zmodernizowanych obiektów lub miejsc obsługi ruchu turystycznego, w tym odnowionych centrów wsi lub nowych wytyczonych i oznakowanych szlaków turystycznych wraz z obiektami małej architektury - 6
- Ilość działań promocyjnych - 12
- Ilość nowych lub zmodernizowanych gospodarstw agroturystycznych - 6
- Ilość działań promocyjnych dotyczących produktów lokalnych - 10
- Ilość nowych, zmodernizowanych lub lepiej wyposażonych przedsiębiorstw poza branżą turystyczną i drzewną - 6
- Ilość podjętych działań promocyjnych w ramach „klastra drzewnego” - 5
- Ilość zorganizowanych imprez rekreacyjno-sportowych lub kulturalnych, szkoleń lub lepiej wyposażonych zespołów artystycznych - 12

17. Informacja o dołączanych załącznikach

1. Wzór Karty projektu
2. Wzór pisma do wnioskodawcy po I posiedzeniu Rady w danym naborze
3. Wzór pisma do wnioskodawcy po rozpatrzeniu odwołania

**KARTA PROJEKTU
DO OPRACOWANIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU
DLA OBSZARU LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA „DOLINA RABY”**

I. Tytuł projektu			
II. Wnioskodawca (nazwa lub imię i nazwisko, adres)			
III. Rodzaj wnioskodawcy (zaznacz stawiając obok w kratce znak X)			
Rolnik lub domownik	☐	Mikroprzedsiębiorca (do 10 pracowników)	☐
Organizacja pozarządowa	☐	Jednostka samorządu terytorialnego	☐
Związek kościelny	☐	Inny:	☐
IV. Cele projektu (zaznacz znakiem X w pierwszej kolumnie)			
☐	Rozwój produktów turystycznych, szczególnie w zakresie turystyki aktywnej		
☐	Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowo-historycznych, w tym tradycji regionalnych		
☐	Rozwój przedsiębiorczości w sferach handlu i usług dla ludności oraz przyjaznych dla środowiska		
☐	Rozwój rynku tradycyjnej żywności		
☐	Poprawa oferty rekreacyjno-sportowej		
☐	Aktywizacja społeczności i rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej		
Inny	.....		
V. Krótki opis zamierzonych działań (konkretnych przedsięwzięć)			
VI. Co Pani/Pan uważa za specyficzne, charakterystyczne, wyróżniające dla obszaru LGD			
VII. Na ile zgłoszony projekt wykorzystuje tę specyfikę, charakterystyczne cechy obszaru			
VIII. Czy projekt wykorzystuje w sposób innowacyjny lokalne zasoby? Jeśli tak, to jak?			
IX. Czy jest to nowe rozwiązanie w obszarze LGD?			

Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru LGD Dolina Raby

X. Czy projekt może być powielany w innych obszarach?				
XI. Planowane rezultaty – wymierne np. ilość miejsc pracy, zwiększona ilość turystów, podwyższony dochód, ilość powstałych organizacji, podmiotów gospodarczych, ilość uczestników projektu, przeszkolonych osób itp.				
XII. Partnerzy projektu				
XIII. Powiązanie z innymi projektami. W jaki większy projekt można by włączyć Państwa projekt.				
XIV. Termin (czas realizacji) – prosimy podać lata i miesiące oraz czas trwania w miesiącach				
XV. Źródła finansowania (zaznacz znakiem X w kratce obok)				
Oś 3 – Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej; Odnowa i rozwój wsi; Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw			Oś 4 – Małe granty	
XVI. Budżet (kwoty netto – bez VAT)				
	Koszty kwalifikowane	Kwota razem [zł]	Kwota dotacji [zł]	Własne [zł]
1				
2				
3				
4				
5				
	ŁĄCZNIE			
XVII. Kontakt				
Imię i nazwisko				
Stanowisko				
Adres				
E-mail				
Telefon				

Kartę prosimy przesłać mailem na adres:

albo dostarczyć osobiście lub pocztą na adres:

Wzór pisma do wnioskodawcy po I posiedzeniu Rady w danym naborze

Logo

Łapanów, dn. ....

.....
.....

Szanowny Panie (Pani, Państwo),

Pragnę poinformować, że Pani (Pana, Państwa) projekt zatytułowany .....
.....
(Nr rejestracji .....) został uznany przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa
Działania „Dolina Raby” za zgodny (niezgodny) z Lokalną Strategią Rozwoju.

[Tylko dla projektów, które zostały uznane za zgodne z LSR]:

W ocenie Rady Pani (Pana, Państwa) projekt uzyskał ..... punktów i znalazł się na .....
miejscu listy projektów wybranych co oznacza, że Pani (Pana, Państwa) został (nie został)
wybrany do finansowania.

[Dla projektów, które zostały niewybrane]:

Od decyzji Rady przysługuje Pani (Panu, Państwu) odwołanie do Rady, które należy złożyć
do Biura LGD w terminie w terminie 7 dni od momentu otrzymania niniejszego
zawiadomienia.

Rada rozpatrzy odwołanie na najbliższym posiedzeniu, które będzie miało miejsce w dniu
.....

W sprawie dodatkowych informacji proszę o kontakt z Biurem LGD.

Z poważaniem,

[Podpis]

Wzór pisma do wnioskodawcy po rozpatrzeniu odwołania

Logo

Łapanów, dn. ....

.....

.....

Szanowny Panie (Pani, Państwo),

Pragnę poinformować, że Pani (Pana, Państwa) projekt zatytułowany .....

.....

(Nr rejestracji .....) po ponownym rozpatrzeniu został uznany przez Radę Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Dolina Raby” za zgodny (niezgodny) z Lokalną Strategią Rozwoju.

[Tylko dla projektów, które zostały uznane za zgodne z LSR]:

W ocenie Rady Pani (Pana, Państwa) projekt uzyskał ..... punktów i znalazł się na ..... miejscu listy projektów wybranych co oznacza, że Pani (Pana, Państwa) został (nie został) wybrany do finansowania.

Niniejsza decyzja Rady jest ostateczna.

Z poważaniem,

[Podpis]